

__ ספרי לנו מה שגוי

דואל:

זכרו שאין משמעות למספרי שורה או עמוד בטקסט רציף באינטרנט. אנא ציינו מספר פסקה, ו/או העתיקו כמה מלים סביב כל שגיאה, כדי להקל עלינו למצוא את הטעון תיקון.

רשימת הגהות:

נודיע לך בדואל כשנעיין בהגהות ונתקן את הטקסט.

הנסיך הקטן

אנטואן דה סנט-אקזופרי

תרגם אריה לרנר

לתוכן הענינים

לידידי היקר ליאון ורת

אתכם הסליחה, ילדים, על כי הקדשתי ספר זה לאדם מבגר. אך טעמי עמי: אדם מבגר זה הוא הטוב בידידים שיש לי בעולם. טעם אחר: אדם מבגר זה מסגל להבין הכל, אפילו ספרים שנועדו לילדים. ועוד עמי טעם שלישי: ידידי המבגר יושב בצרפת הכבושה ושרוי במצוקת רעב וקר, ויש לעודדו ולנחמו. אך אם כל הטעמים הללו אין בהם כדי להניח את הדעת, הריני מוכן ומזמן להקדיש את הספר לאותו הילד, שגדל והיה לידידי בהגיעו לגיל הבגרות. כל האנשים המבגרים היו לפני ילדים קטנים, אם כי מעטים מביניהם זוכרים את הדבר הזה. הנני מתקן אפוא את כתב ההקדשה שלי:

לידידי ליאון ורת

בשעה שהיה ילד קטן

ואלה פרקי הספר:

פרק ראשון: פעם כשהייתי בן שש...

פרק שני: תאונת מטוס ופגישה מוזרה בלב המדבר

פרק שלישי: מאין בא הנסיך הקטן?

פרק רביעי: המבגרים מתעלמים מדברים חשובים

פרק חמישי: ילדים, הזכרו מעצי באובב!

פרק ששי: יפה שקיעת השמש ללב עצוב

פרק שביעי: אשרי האוהב פרח אחד ויחיד

פרק שמיני: הנסיך הקטן והשושנה המפנקת

פרק תשיעי: הנסיך הקטן יוצא למסעותיו

פרק עשירי: כוכבו של המלך הבודד

פרק אחד-עשר: כוכבו של הרברבן

פרק שנים-עשר: כוכבו של השכור

פרק שלשה-עשר: כוכב מגוריו של איש-העסקים

פרק ארבעה-עשר: אצל מדליק-הפנסים

פרק חמשה-עשר: הגיאוגרף

פרק ששה-עשר: כוכב-הלכת ששמו ארץ

פרק שבעה-עשר: הפגישה עם הנחש

פרק שמונה-עשר: פרח בודד במדבר

פרק תשעה-עשר: ההד

פרק עשרים: בגן-השושנים

פרק עשרים ואחד: נאום השועל על הידידות ועל דברים שבלב

פרק עשרים ושנים: כון הרכבת

פרק עשרים ושלשה: מוכר הגלילות המרות

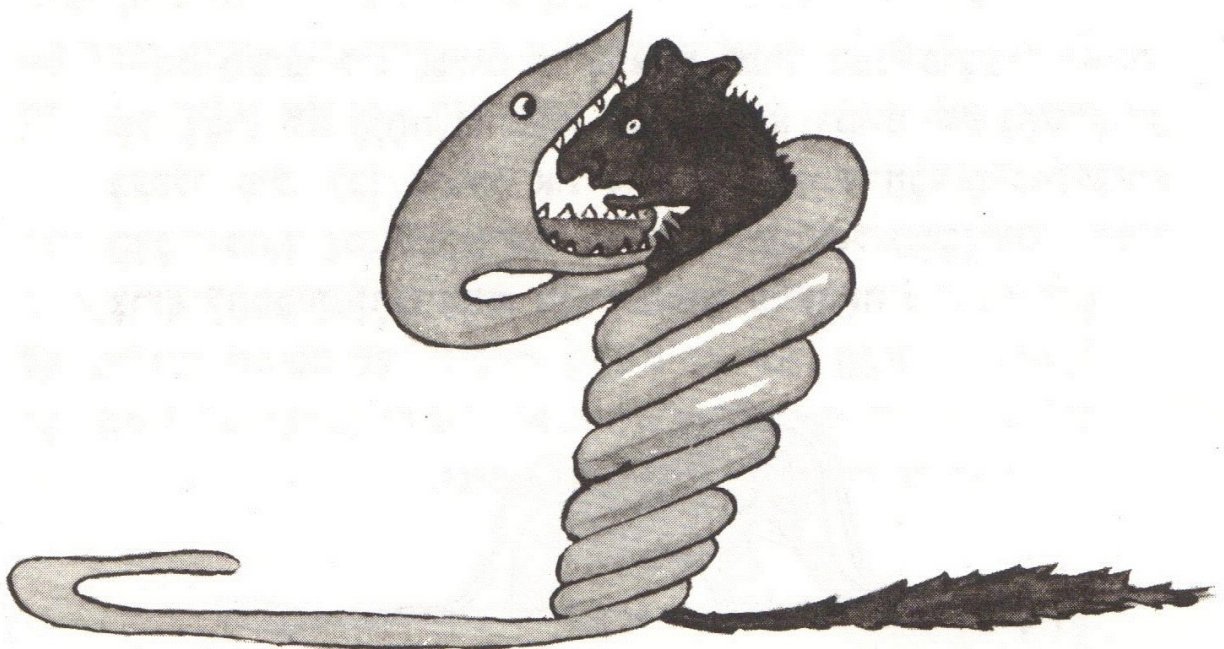
פרק עשרים וארבעה: הדברים החשובים סמויים מן העין...

פרק עשרים וחמשה: עלי, באר!

פרק עשרים וששה: הפרידה

פרק עשרים ושבעה: סוף דבר

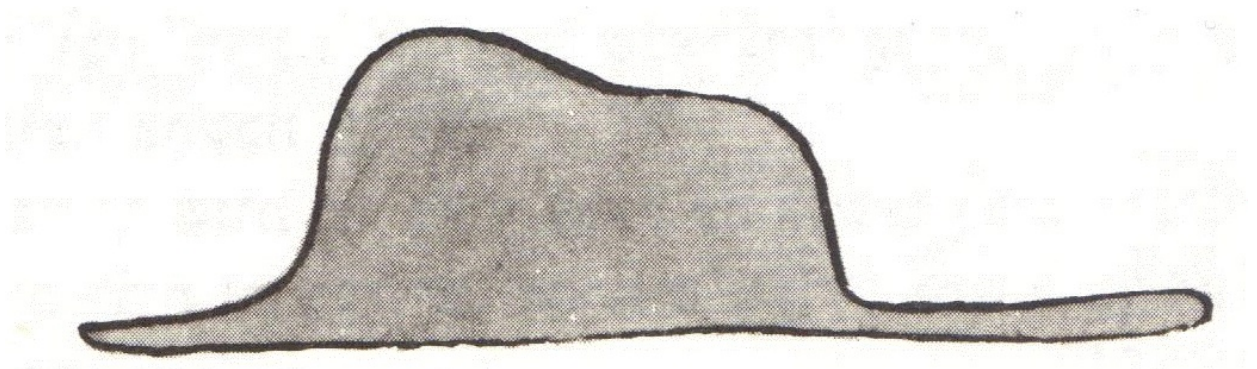
פרק ראשון: פעם כשהייתי בן שש...

פעם אחת, בהיותי בן שש, ראיתי תמונה מפארת בספר המתאר יערות-עד בשם "מעשים שהיו". היתה זו תמונת נחש-בריה הבולע איזו חיה. והרי העתק הציור.

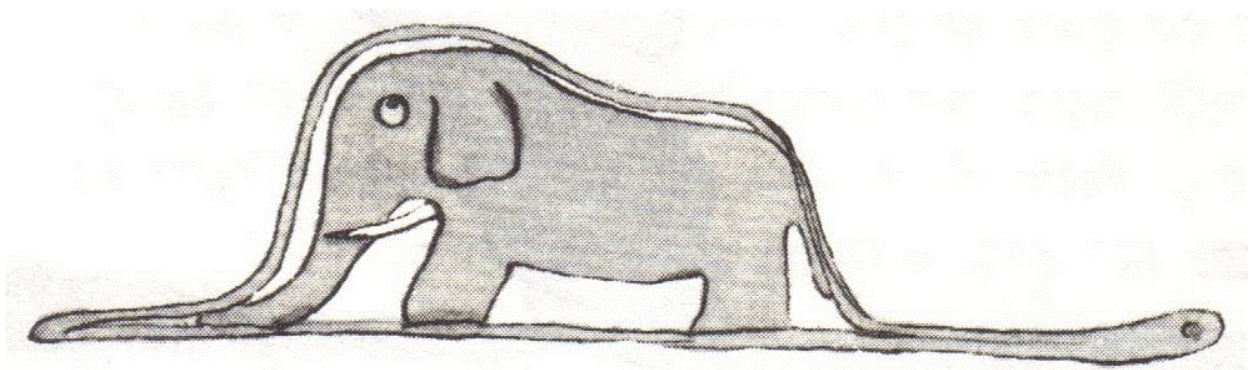
באותו ספר היה כתוב לאמר: "הנחשים-הבריים בולעים את טרפם בשלמות בלי ללעס אותו. אחר-כך אין הם יכולים לזוז ממקומם והם שקועים בשנה במשך ששת ירחי העכול".

בימים ההם הרביתי להרהר בחיי ההרפתקאות בג'ונגל והצלחתי בעזרת עפרון צבעוני להוציא מתחת ידי את ציורי הראשון, הוא הציור מספר א' שנראה כך לערך:

הראיתי את יצירתי למבגרים ושאלתי אותם אם ציורי מטיל אימה עליהם.

הם השיבו לי: "כלום צריך אדם לפחד מפני כובע?" לאמתו של דבר, לא היתה זו צורת כובע, אלא דמותו של נחש-בריה בעל פיל. לכן צירתי את קרבו של הנחש-הבריה כדי שיהא הדבר מובן גם למבגרים. כי כך דרכם של המבגרים: תמיד צריך להסביר להם הכל. ציורי מספר ב' נראה כך:

המבגרים יעצו לי למשך ידי מציור נחשים-בריים מבפנים או מבחוץ ובמקום זאת לשקד על למודי הגיאוגרפיה, דברי-הימים, החשבון והדקדוק. וכך קרה הדבר כי בהיותי בן שש ותרתי על אמנות הציור שבה נכחו לי עתידות. כשולן ציורי מספר א' ומספר ב' הוא שרפה את ידי. לעולם אין המבגרים מבינים דבר וחצי דבר בשכלם הם וקשה לילדים להסביר להם תמיד-תמיד.

נאלצתי אפוא לבחר לי מקצוע אחר ולמדתי להטיס אווירונים. עברתי ביעף כמעט בכל חלקי העולם ועלי להודות כי הגיאוגרפיה אמנם הביאה לי תועלת רבה. ידעתי להבחין בן-רגע בין סין ובין מדינת אריזונה שבארצות-הברית. זה מועיל לאדם התועה בחשכת הלילה.

במשך שנות חיי באתי במגע עם אנשים רבים ורציניים. הייתי שנים רבות בין מבגרים. הפכתם מקרוב ומשום כך לא הוקרתיים ביותר.

כל פעם שנדדמן לי מבגר שנראה לי נאור, הייתי בוחן אותו לפי ציורי מספר א' שהיה שמור עמי. בדרך זו בקשתי לבקר אם אמנם נבון האיש, אך תשובה אחת היתה בפיהם תמיד: "אין זה אלא כובע..."

אחר הדברים הללו הייתי נמנע מלדבר עמו על נחשים-בריים, על יערות-עד או על כוכבים ומזלות. יורד הייתי לרמתו ומשוחח עמו על משחק קלפים, על ספורט הגולף, על פוליטיקה ועל עניבות. ואז היה איש-שיחי

המבגר שמח מאד על כי נדדמן לו להתנדע לאדם נבון כמוני.

פרק שני: תאונת מטוס ופגישה מוזרה בלב המדבר

כך הייתי לי לבדי ללא אדם כרוחי, שאפשר לשוחח עמו כראוי, וכך עברו עלי הימים עד שנפגע מטוסי בתאונה במדבר סהרה. הדבר קרה לפני שש שנים וזה עקר המעשה: במנוע האוירון שלי חל קלקול וכיון שלא היו עמי לא מכונאי ולא נוסעים, נסיתי לעשות בכחות עצמי את מלאכת התקון הקשה. היתה זו בשבילי שאלת חיים או מות, כי כמות המים שהיתה ברשותי לא היתה מספיקת אף לשבוע ימים.

בלילה הראשון נדדמתי על החול במקום נדח המרחק אֶלף מילין מאזורי ישוב. בודד הייתי יותר מספן שספינתו נטרפה בלב-ים והוא נשא על גבי רפסודה. לכן תוכלו לשער מה רב היה תמהוני בהגיע לאזני קול דק ומוזר שהעירני משנתי עם שחר. וכה אמר הקול:

– אָנָא... צִיר לִי כְּבִשָּׁה!

– מה?!

– צִיר לִי כְּבִשָּׁה, בְּבִקְשָׁה!

קמתי ממקומי כהמום-רעם. הבטתי כה וכה והנה לפני אישון חביב ומוזר עד מאד, שהסתכל בי בכבד-ראש. והרי דמות-דיוקנו המצלחת ביותר, שצירתי כעבור זמן. אלא שצירי זה איננו מרהיב-עין כדמות האיש הקט שנצב לפני. ואין זו אשמתי אני. כאמור, רפו המבגרים את ידי בהיותי בן שש ובעטים ותרתי על מקצוע הציוור ולא למדתי לציר דבר זולת נחשים-ברחים מבחוץ ומבפנים.

בעינים לטושות מרב תמהון הסתכלתי בדמות המוזרה שהופיעה לפני. אל-נא תשכחו כי אותה שעה שרוי הייתי בלב מדבר, במרחק אֶלף מילין מכל מקום ישוב. ובכל זאת לא נראה הברנש הקט כתועה בשימון לא-דרך, אף לא כמתעלף מאפיסת-כחות או מרעב, מצמא או מפחד. מראהו לא היה כלל כמראה ילד אובד בלב השממה, במרחק אֶלף מילין מכל ישוב.

נשעלה בידי סוף-סוף להוציא הגה מפי שאלתי בתמיהה:

– מה מעשיך במקום הזה?..

אך הוא חזר בנחת על בקשתו כמדבר על ענין נכבד מאד:

– אָנָא... צִיר לִי כְּבִשָּׁה!..

בעמדנו לפני תעלומה גדולה אין אנו מעזים לגלות סרבות. עם כל הגחוך שבדבר – שהרי הייתי שרוי אותה שעה במרחק אֶלף מילין מכל מקום ישוב וצפוי לסכנת מות – הוצאתי מפיסי פסת ניר ועט נובע. אולם נזכרתי כי רב זמני הקדש בעקר ללמודי הגיאוגרפיה, דברי-הימים, החשבון והדקדוק; לכן אמרתי לבחורון (בקצת רגזה) כי אינני יודע לציר. אך הוא ענה ואמר:

– אין דבר. צִיר לִי כְּבִשָּׁה!

מעולם לא צירתי כבשים, לכן חזרתי על אחד משני הצוירים, שהיו שגורים בידי, הוא ציוור הנחש-הברית מבפנים. לתמהוני הרב קרא הנער:

– לא ולא! אינני רוצה בפיל בתוך נחש-ברית. הנחש-הברית הוא ברית מסכנת והפיל – כבד ומכביד. ואלו אצלי הפל קטן מאד. אני זקוק לכבשה, צִיר לִי כְּבִשָּׁה!

צִירתי.

הוא הסתכל בציור בתשומת-לב וְהָעִיר:
– לא! כְּבֶשֶׂה זוֹ נִרְאִית חוֹלָה מְאֹד. צִיֵּר לִי כְּבֶשֶׂה אַחֲרֵת.
צִיֵּרְתִּי שְׁנִית.
חֲבֵרִי הִקֵּט חֵיךְ בְּרִיךְ וְאָמַר בְּסִלְחָנֹת:
– עֵינֶיךָ הָרְאוּת כִּי אֵין זוֹ כְּבֶשֶׂה. זֶהוּ אֵילִי. יֵשׁ לוֹ קַרְנִים...

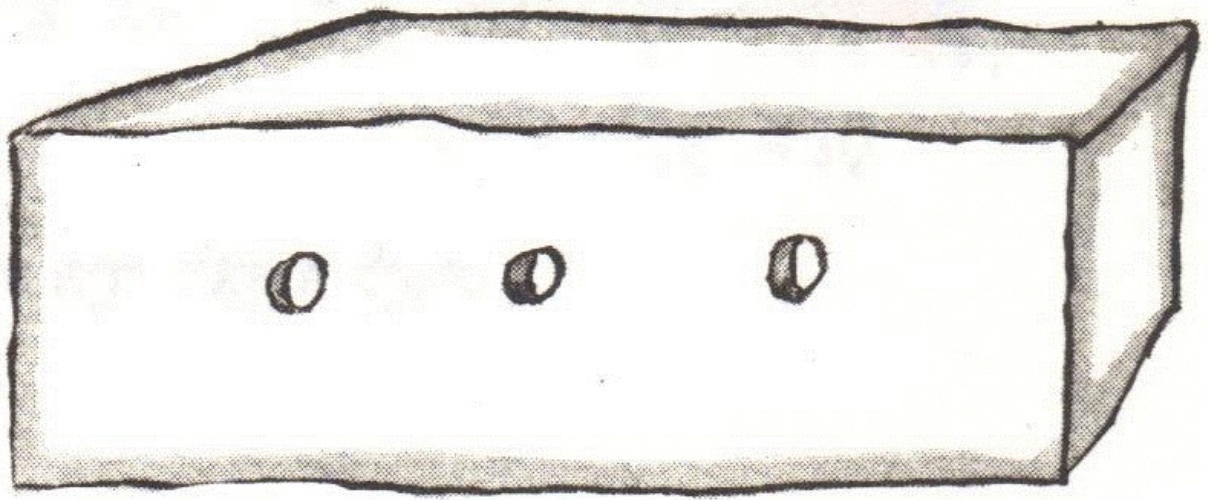

חזרתי וצירתי מחדש, אך גם ציורי זה לא הניח דעתי ממש כמו הציורים הקודמים.

— כבשה זו זקנה מדי—אמר—רצוני בכבשה שתאריך ימים.

— סבלנותי פקעה, כי רציתי להתחיל בהקדם בפרויק המנוע. לכן צירתי בקווים גסים את הציור הזה ואמרתי:

– זוהי תבנה. הכבשה שאיתה רוצה בה נמצאת בתוך התבנה. – לתמהוני אורו פניו של מבקרי הצעיר והוא קרא בשמחה:

– סוף-סוף כוננת לרצוני! כלום סבור אתה, שכבשה זו זקוקה לעשב רב?

– מדוע שואל אתה זאת?

– כי אצלי הכל קטן מאוד...

– העשב יספיק לה בהחלט – אמרתי – הרי נתתי לך כבשה קטנטנת.

הוא הרכין את ראשו מעל לציור ואמר:

– לא קטנה כל כך... ראה, היא נרדמה!..

וכך התודעתני אל הנסיך הקטן.

פרק שלישי: מאין בא הנסיך הקטן?

זמן רב עבר עד שעלה בידי להודיע מאין בא הנסיך הקטן.

הוא הקיפני בשאלות רבות לאין ספור; אך הוא עצמו לא הטה אذن לשאלות שהצגתי אני. אולם מעט-מעט נודע לי הכל מתוך דבריו שנאמרו דרך אגב. בראותו את איורוני בפעם הראשונה (לא אנסה לציר את המטוס, כי הדבר מסבך מדי בשבילי) שאל אותי:

– מה הדבר הזה?

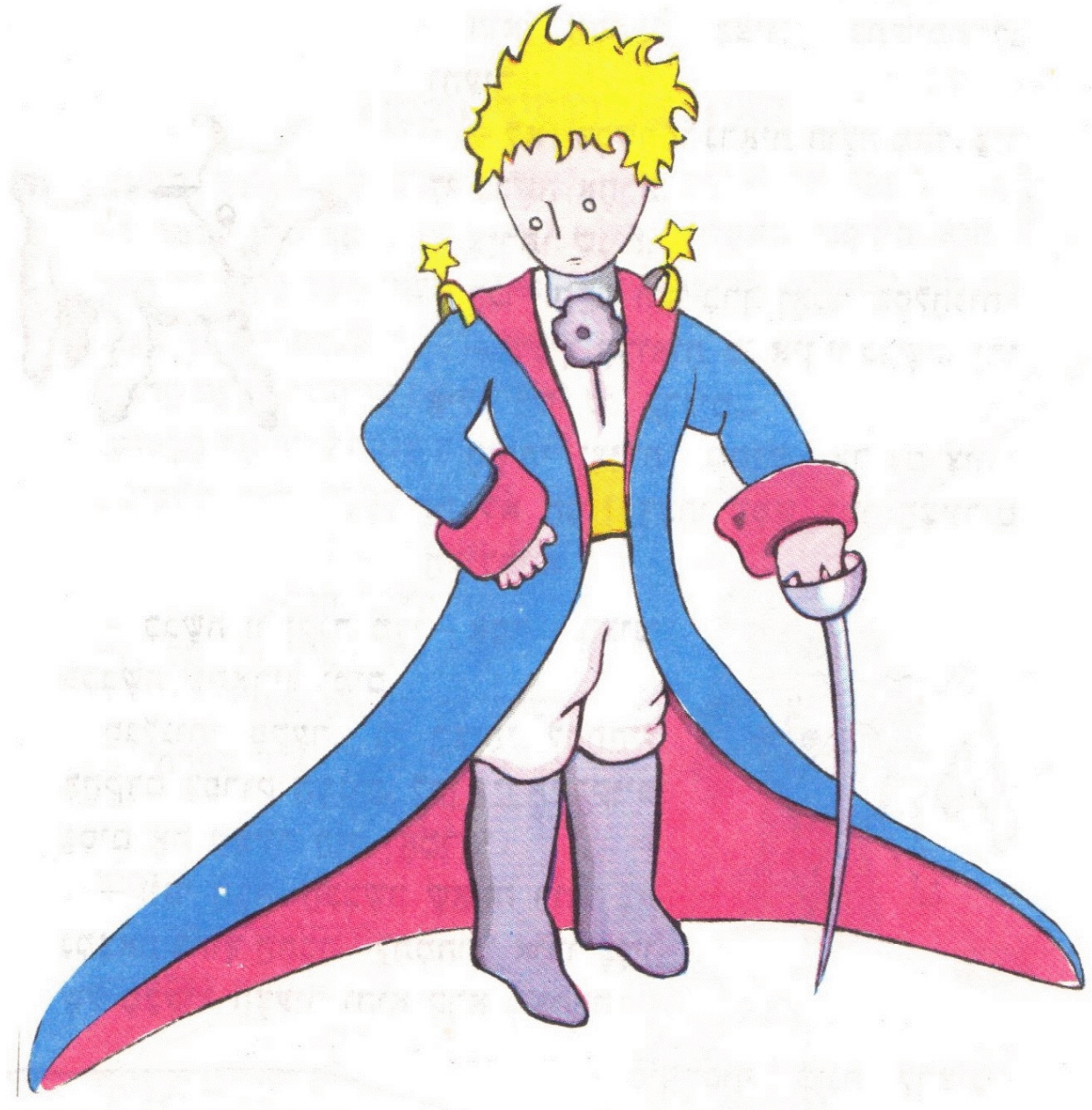
– אין זה דבר. זה טוס. זה מטוס. זה המטוס שלי.

לא בלי שמץ גאווה ספרתי לו שאני יודע לטוס.

אז קרא הנסיך הקטן בתמיהה:

– מה נפלת מן השמים?

– כן, – עניתי בענוה.

זוהי תמונת הנסיך המצלחת ביותר שעלה בידי לציירה לימים

– אכן מוזר הדבר!... – אמר הנסיך הקטן ונתן קולו בצחוק מצלצל, שהרגיזני מאד, כי דורש אני שיתחסו לצרותי ברצינות הראויה.

הנסיך הקטן הוסיף ואמר:

– אם כן, גם אתה ירדת מן השמים! איזהו הכוכב ממנו באת?

אותו רגע נצנצה בלבי מחשבה, שהבהירה במקצת את תעלומת הופעתו של הנסיך הקטן:

– באת אפוא מכוכב אחר? – שאלתי אותו במפתיע.

אך הנסיך הקטן לא השיבני דבר, אלא נענע ראשו בנחת בלי לגרע עין מהמטוויס. לבסוף העיר:

– מוכן שבבלי זה לא יכלת לבוא ממרחק רב ביותר...

הוא נשתקע בהרהורי-חלום במשך שעה ארוכה. אחר הוציא מכיסו את הכבשה שקבל ממני והתחיל מסתכל באוצר זה שנפל בחלקו.

תוכלו לשער מה רבה היתה סקרנותי לאחר שהוא גלה לי טפח בענין "הכוכבים האחרים". השתדלתי אפוא להציל מפיו עוד פרטים בנדון זה:

– אי מזה באת, קטני? היכן זה "אצלך"? לאן רוצה אתה להביא את כבשתי?

הוא שקע בהרהורים, אחר השיב לי:

– טובה הקפסה שנתת לי, כי בלילה תוכל הכבשה ללון בה.

– ודאי. ואם תהיה ילד טוב, אתן לך חבל ויטד למען תוכל לקשר את כבשתיך בשעות היום.

נראה כי הצעתי זו הדחימה את הנסיך הקטן:

– לקשר אותה? איזה רעיון מוזר!

הנסיך הקטן על הכוכבית «ב-612»

– אם לא תקשר אותה–אמרת–תעה תתעה ותאבד.

שוב פרץ צחוק מצלצל מפי ידידי הקטן:

– אך לאן תלך, לפי דעתך?

– היא תלך באשר תלך. נלכה תלך...

– אין דבר – העיר הנסיך הקטן בכבד-ראש – על כוכבי הלל קטן כל כך!

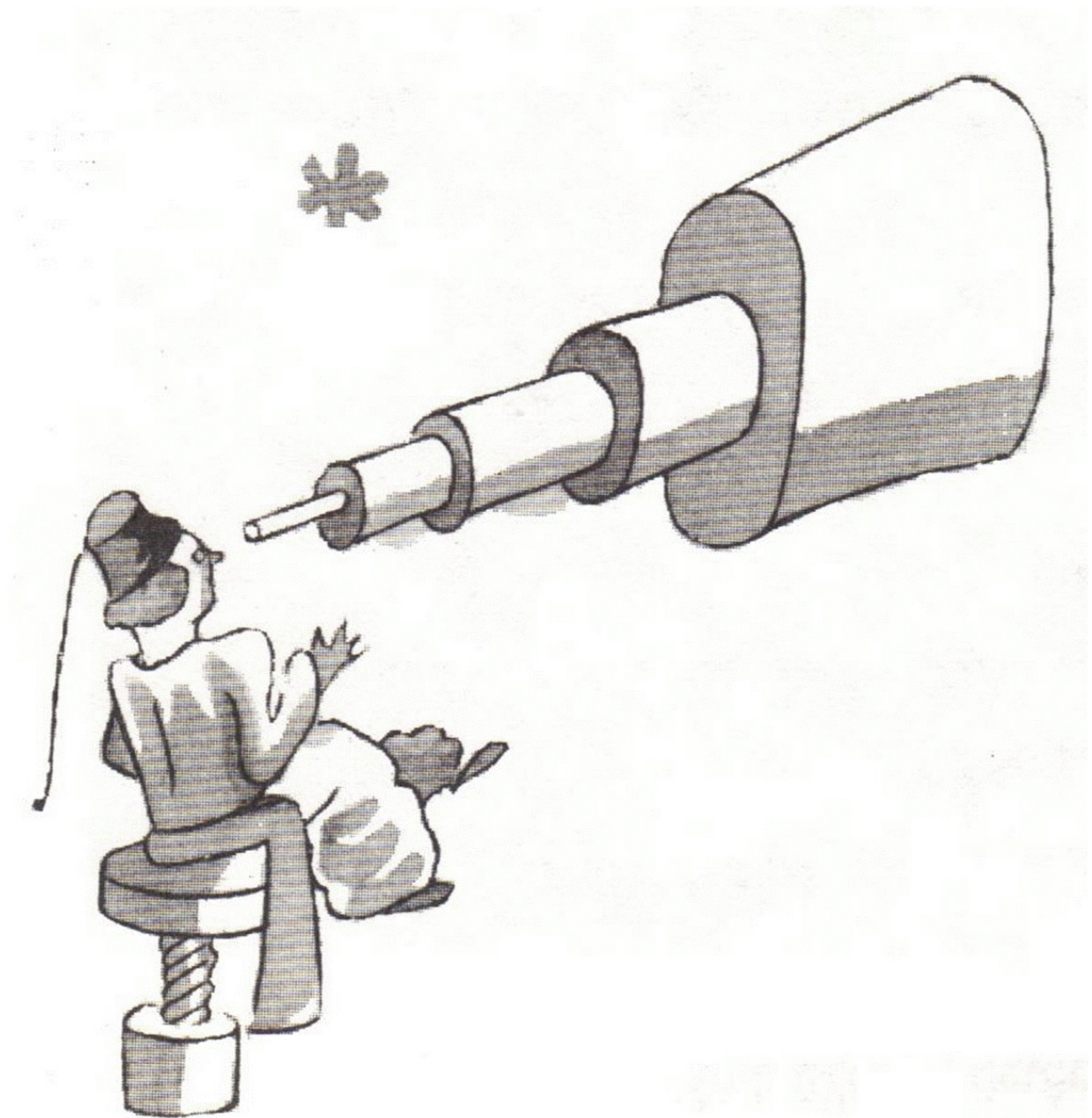
אחר הוסיף ואמר, ונימת עצב נשמעה בקולו:

– הצועד נכחו לא ירחיק לכת...

פרק רביעי: המבגרים מתעלמים מדברים חשובים

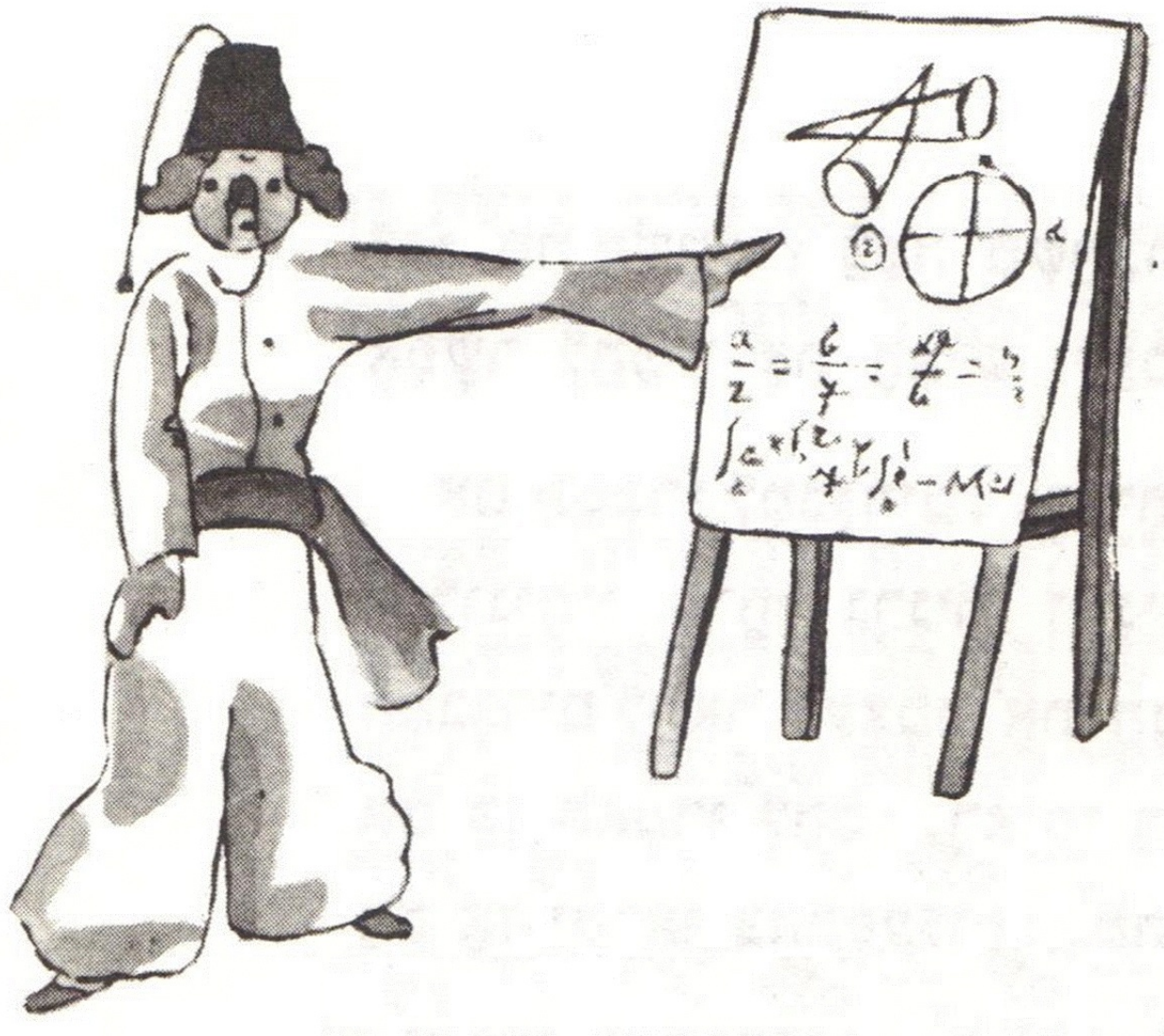
וכך נודע לי עוד דבר חשוב עד מאד: כוכב מוצאו של הנסיך הקטן לא היה גדול מבית רגיל!

אמנם דבר זה לא היה בו כדי להפתיעני ביותר. ידעתי גם ידעתי, כי מלבד כוכבי-הלכת הגדולים, כגון הארץ, צדק, מאדים ונגה הידועים בשמותיהם, יש מאות כוכבים אחרים, מהם קטנים כל כך שאין להבחין בהם בקלות אף בעזרת טלסקופ. כשאחד התוכנים מגלה כוכב כזה, אין הוא קורא לו בשם אלא מסמנו במספר, למשל: "כוכבית 325".

יש לי יסוד לשער כי הכוכב שממנו בא הנסיך הקטן הוא הכוכבית הידועה בסמן "ב-612". כוכבית זו ראו בטלסקופ רק פעם אחת בלבד. אסטרונום תרפי הוא שגלה אותה בשנת 1909.

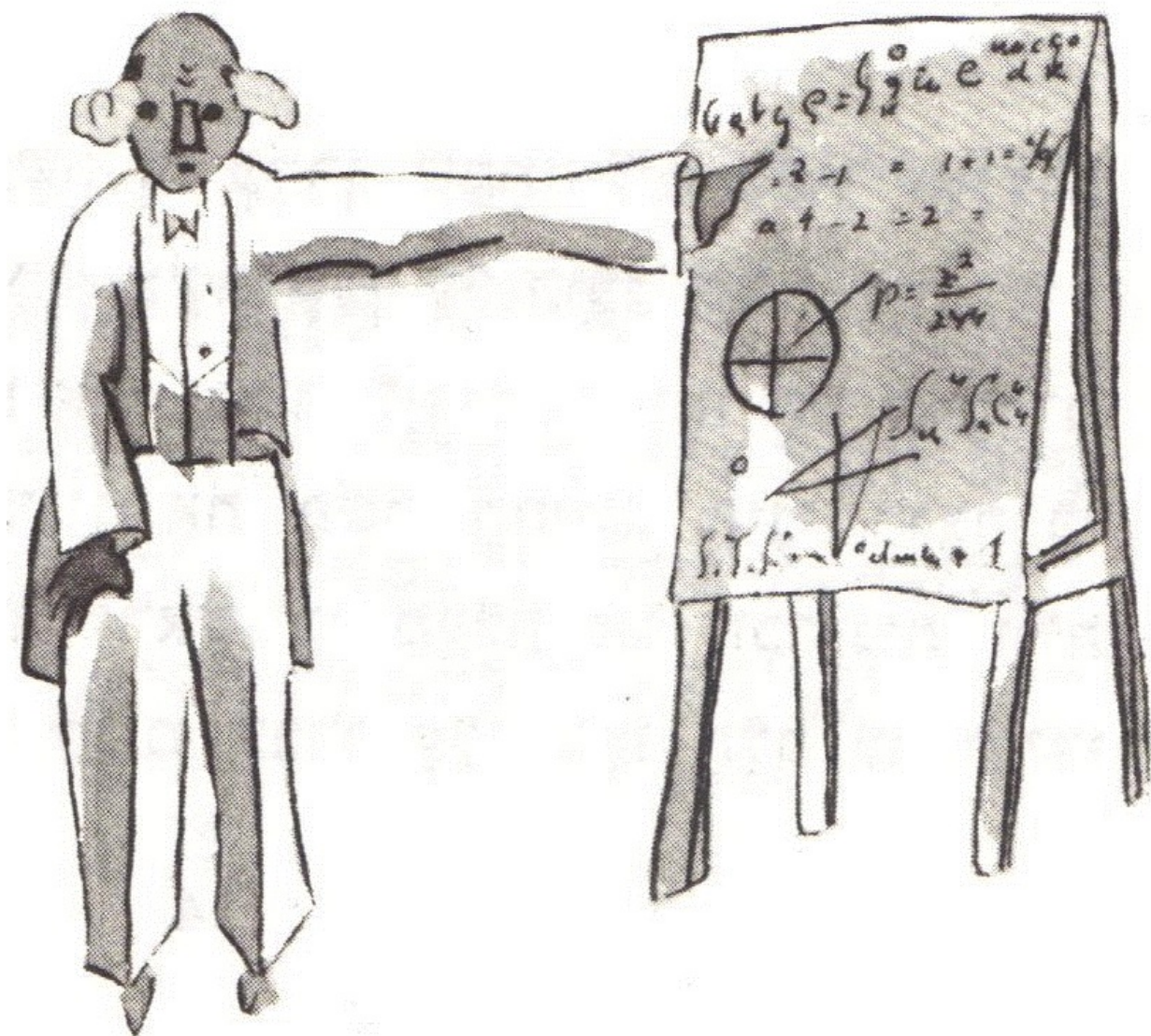

התוכן התרפי הופיע בועידה בינלאומית לאסטרונומיה והוכיח את דבר תגליתו באותות ובמופתים. אך איש לא האמין לו בגלל לבושו המוזר.

כך דרכם של המבגרים...

למזלה של הכוכבית "ב-612" קם בתרפיה מושל תקיף, שפקד על בני עמו להמיר את בגדיהם בלבוש אירופי, אף הכריז כי כל העובר על חק זה אחת דתו להמית. בשנת 1920 חזר התוכן והוכיח את דבר תגליתו. הפעם הופיע בחליפה אירופית הדורה מאד והפל קבלו את דעתו.

אם ספרתי לכם את הפרטים על אודות הכוכבית "ב-612" אף גליתי לכם את מספרי הסדורי, לא עשיתי זאת אלא בגלל המבגרים הללו. כך דרכם של המבגרים החובבים ספרות ומספרים. אם סחת להם על חברך החדש, לעולם לא יבקשו לדעת את עקרי הדברים ולא ישאלו: "מה טיבו של חבר זה? האם קולו ערב לאזן? אילו משחקים חביבים עליו ביותר? האם הוא מאספ פרפרים?" ורק זאת יבקשו לדעת: "בן כמה הוא? כמה אחים לו? מה משקלו? כמה משתכר אביו?" הם סבורים כי רק כך אפשר להפיר את האיש ולעמד על טיבו.

אם תספרו למבגרים: "ראיתי בית נאה בנוי לבנים אדמדמות; בחלונותיו פרחי גרניון ויונים שוכנות על גגו" – לא יוכלו המבגרים לתאר לעצמם את הבית. הם לא יתפסו את הענין אלא אם כן תאמרו להם: "ראיתי בית שמחירו עשרת אלפים לירה". רק אז יקראו בהתפעלות: "מה יפה בית זה!..."

בדומה לזה אם תאמרו להם: "הראיה לכך שהנסיך הקטן היה חי וקיים, ולא משל היה, היא העבדה שהוא היה חביב וחמוד, אהב לצחק ובקש לו כבשה. אם מישהו רוצה בכבשה, משמע שהוא חי וקיים". אם תאמרו להם, כלום ירדו לסוף דעתכם? הלא ישרבבו כתפיהם ויתחסו אליכם כאל תינוקות! מה שאין כן אם תאמרו להם: "הוא בא מכוכבית ב-612". דבר כזה יתקבל על דעתם ולא יוסיפו להטרידכם בשאלותיהם המוזרות.

כך טיבם של המבגרים, ואין לדון אותם לכף חובה. על כן חייבים הילדים להתייחס אליהם בסלחנות ובאכרח, רוח, כי אנו, המבנים את סוד החיים, איננו מייחסים למספרים חשיבות יתרה.

רוצה הייתי לפתח מעשה זה כדרך שמתחילים ספרי אגדות ולאמר: "היה היה נסיך קטן, אשר שכן על כוכב שלא היה גדול ממנו בהרבה והוא נשא את נפשו לידיד..." ואז היו הדברים נראים יותר לאלה המבנים את

פֶּשֶׁר הַחַיִּים. אֵינִי רוֹצֶה כִּי יִקְרָאוּ אֶת סֵפֶרִי זֶה בְּקִלּוֹת-רֹאשׁ, כִּי מַעֲלָה אֲנִי זְכוֹרוֹת אֵלֶּה מִתּוֹךְ רִגְשׁוֹת צֶעַר. שֵׁשׁ שָׁנִים עָבְרוּ עָלַי מֵאֵז הַלֵּךְ לוֹ יְדִידִי הַקָּטָן עִם כְּבִשְׁתּוֹ. וְאִם מִנְסָה אֲנִכִּי לִתְאָרוֹ כָּאֵן, הֲרִינִי עוֹשֶׂה כֵּן כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח מִלְבִּי. אֵין לֶךְ דְּבַר מַצִּיעַ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לִשְׁלַח יְדִיד, כִּי לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה לָרֶעַ.

אִם אֲשַׁכְּנֶנּוּ, חֲלִילָה, עָלּוּל אֲנִי לַהֲדַמּוֹת לְמַבְגָּרִים, שְׂאִינָם מִתְעַנְיָנִים בְּדִבְרֵי זוּלַת מִסְפָּרִים. לִשְׁם כֵּךְ קִנִּיתִי לִי קִפְסֵת-צָבָעִים וּמַעֲרֶכֶת עֶפְרוֹנוֹת. קָשָׁה הַדְּבַר בְּגִילִי לַהֲתַחִיל שׁוֹב בְּצִיּוֹר, מֵאַחֵר שֶׁלֹּא עָסֻקְתִּי בְּזֹאת וְלֹא צִירְתִּי דְּבַר מֵאֵז הַיּוֹתִי בֶּן שֵׁשׁ, זוּלַת נְחָשִׁים-בְּרִיחִים מִבְּחוּץ וּמִבְּפָנִים. אֲשֶׁתִּדַּל לַהֲעֵלוֹת אֶת הַדְּמִיּוֹת בְּנֶאֱמָנוֹת כָּכֵל הָאִפְשָׁר, אוּלָם אֵינִי בְּטוּחַ כָּלֵל אִם יַעֲלֶה הַדְּבַר בְּיָדִי. יֵשׁ צִיּוֹר הַעוֹלָה יִפֶּה וְיֵשׁ שְׂאִינוֹ מְצִלִּיחַ. אֵינִי בְּטוּחַ גַּם בְּתֹארוֹ קוֹמָתוֹ שֶׁל הַנְּסִיךְ הַקָּטָן: פֶּעַם הוּא נִרְאֶה גְבוֹה מְדִי וּפְעַם קָטָן יֵתֵר עַל הַמִּדָּה. כֵּן יֵשׁ לִי סִפְקוֹת גַּם בְּנוֹגַע לְצָבַע לְבוּשׁוֹ. עַל כֵּן אֲנִסָּה כְּמִיטֵב וְכִלְתִּי וְאִם אֲשָׁגָה בְּאֵילוֹ פְּרֻטִּים חֲשׁוּבִים – אֶתְקַם הַסְּלִיחָה.

יְדִידִי הַקָּטָן לֹא הִסְבִּיר לִי דְּבַר. אוּלֵי חָשַׁב בְּלִבּוֹ כִּי לֹא שׁוֹנֶה אֲנִי מִמֶּנּוּ. אַךְ, לְדַאֲבוּנִי, אֵינֶנִּי מִסְגֵּל לִרְאוֹת כְּבָשִׁים מִבְּעַד לְדִפְנוֹתֶיהֶן שֶׁל תִּבּוֹת. יִתְכֵּן שְׂדוּמָה אֲנִי בְּמִקְצֵת לְמַבְגָּרִים – וְדַאי זִקְנָתִי.

פֶּרֶק חֲמִישִׁי: יְלָדִים, הִזְהָרוּ מֵעֲצֵי בִּאוֹבָב!

יוֹם יוֹם נוֹדְעָה לִי חֲדָשָׁה עַל אוֹדוֹת כּוֹכְבוֹ שֶׁל הַנְּסִיךְ הַקָּטָן, עַל הַפְּלָגָתוֹ מִשָּׁם וְעַל מִסְעוֹ. הַדְּבָרִים נִתְגַּלּוּ לִי מֵעַט-מֵעַט וּבִהֶסֶח-הַדַּעַת. וְכֵן נוֹדַע לִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי עַל מַכַּת עֲצֵי הַבִּאוֹבָב.

גַּם דְּבַר זֶה שִׁמְעָתִי בְּזָכוֹת הַכְּבָשָׁה, כִּי הַנְּסִיךְ הַקָּטָן שְׂאֵלָנִי לַפֶּתַע, כְּאַחֲזֵי סִפְקוֹת חֲמוּרִים:

הֲאֵם נֶכּוֹן הַדְּבַר כִּי הַכְּבָשִׁים אוֹכְלִים שִׁיחִים קִטְנִים?

כֵּן, נֶכּוֹן.

– אִם כֵּן, נִחָה דַּעְתִּי!

לֹא הִבִּינוֹתִי מִדּוּעַ כֹּה חָשׁוֹב הַדְּבַר שֶׁהַכְּבָשִׁים יֹאכְלוּ שִׁיחִים קִטְנִים. אוּלָם הַנְּסִיךְ הַקָּטָן הוֹסִיף וְאָמַר:

אִם כֵּן, אוֹכְלִים הֵם גַּם עֲצֵי בִּאוֹבָב?

הִסְבַּרְתִּי לוֹ כִּי עֲצֵי הַבִּאוֹבָב אֵינָם שִׁיחִים קִטְנִים, אֲלֹא עֲצִים גְּדוּלִּים כְּמַבְצָרִים. גַּם עֵדֶר פִּילִים לֹא יוֹכֵל לְבִאוֹבָב אֶחָד.

עָנִין עֵדֶר הַפִּילִים הַצָּחִיק אֶת הַנְּסִיךְ הַקָּטָן וְהוּא אָמַר:

הֵינִי צָרִיכִים לַהֲעַמִּיד אוֹתָם זֶה עַל גִּבִּי זֶה...

אַחֵר הָעִיר בְּטוֹב-דַּעַת:

עֲצֵי הַבִּאוֹבָב קִטְנִים הָיוּ לִפְנֵי שֶׁנִּעְשׂוּ גְּדוּלִּים.

נֶכּוֹן בְּהַחֲלֹט! – אָמַרְתִּי – אוּלָם מִדּוּעַ רוֹצֶה אֶתָּה שֶׁהַכְּבָשִׁים יֹאכְלוּ אֶת עֲצֵי הַבִּאוֹבָב הַקִּטְנִים?

כֹּכָה זֶה! – הַשִּׁיב, כְּמַדְבֵּר עַל עָנִין הַמוֹבָן מֵאֲלִיו. נִאֲלַצְתִּי לֵאמֹץ אֶת כָּל כֹּחַ שְׁכָלִי כְּדִי לַהֲבִהִיר לַעֲצָמִי אֶת הַבְּעִיָּה הַזֹּאת.

– ואמנם נודע לי כי על כוכבו של הנסיך הקטן, בדומה ליתר הכוכבים, מצויים עשבים טובים ועשבים שוטים. לכן יש זרעים טובים של עשבים טובים וזרעים רעים של עשבים שוטים. אולם זרעים אלה סמויים מן העין. נמים הם בחביון האדמה עד שעולה בדעתו של אחד מהם להתעורר משנתו.

אז יתמתח מעט-מעט אל מול השמש, כחושש, אחר יעלה, והנה לפנינו נבט רך ונחמד למראה. אם נבט של צנונית או של ורד הוא, אפשר להניח לו שייגדל כרצונו. אך אם צמח שוטה הוא – יש לעקרו מיד עם בצבצו מן האדמה.

על כוכבו של הנסיך הקטן מצויים היו זרעים רעים ונוראים – זרעי באובב. לעולם לא תפטר מעצי באובב אם לא תעקרום בעודם באבם. הם פורצים ופושטים על פני הכוכב ונוקבים אותו בשרשיהם. ואם הכוכב קטן מדי עלולים הם לבקעו לחלוטין.

– זוהי שאלת סדר ומשטר – סח לי הנסיך הקטן כעבר זמן-מה. – בבקר, לאחר שאתה מתרחץ ומתלבש, עליך לדאג גם לנקיון בכוכב שלך, לשקד על עקירת שתילי הבאובב משעה שאפשר להבחין ביניהם ובין שיחי השושנים, הדומים להם מאד בראשית צמיחתם. זוהי מלאכה משעממת למדי, אך קלה מאד.

יום אחד אמר לי הנסיך הקטן:

– מן הראוי שתכין ציור יפה כדי שיוכלו הילדים בארצך להבין זאת יפה. הדבר יביא להם תועלת אם יצאו למסעות ביום מן הימים. לעתים – הוסיף הנסיך הקטן – אין בך רע כאשר דוחים עבודה ליום אחר. מה שאין כן, כשהדברים אמורים בעצי באובב; כל דחיה עלולה להביא שואה. ראיתי כוכב בו שוכן עצלן מפלג. הוא הזניח שלשה שיחים קטנים...

צירתי אותו כוכב לפי הוראותיו של הנסיך הקטן. בדרך כלל איני אוהב להעמיד פנים של מטיף ומוכיח. אך מפת עצי הבאובב אינה ידועה לרבים, והסכנה הנשקפת למי שנקלע לאחת הכוכביות, גדולה כל כך שהפעם עלי לצאת מגדרי ולהזהירכם בכל לשון של הזהרה: "ילדים, השמרו לכם מפני עצי באובב!"

עצי הבאובב

ידידי התעלמו כמוני במשך זמן רב מקיומה של סכנה זו וכדי להזהירם מפניה טרחתי כל כך בהכנת ציור זה. אם ילמדו לקח, עמלי לא היה לשוא.

ואם תשאלוני: מדוע אין בספר זה עוד ציורים נהדרים כציור עצי הבאובב? – אשיב לכם בפשטות: נסיתי גם נסיתי, אך הציורים האחרים לא עלו יפה. אולם שעה שציירתי את עצי הבאובב, חשתי שהענין דחוף ביותר.

פרק ששי: יפה שקיעת השמש ללב עצוב

אֵהָה, נִסִּיכִי הַקֶּטָן! מַעֲט-מַעֲט עִמָּדָתִי עַל סוּד חֵיֶיךָ הַנוֹגִים. לֹא מִצָּאת לְךָ עֹנֵג אַחֵר מֵאֲשֶׁר נָעַם שְׁקִיעוֹת
הַשֶּׁמֶשׁ. פֶּרֶט חֵדָשׁ זֶה נֹדַע לִי בְּבִקְרוֹ שֶׁל הַיּוֹם הָרַבִּיעִי, שְׁעָה שְׁאַמְרַתְּ לִי:

– שְׁקִיעוֹת הַשֶּׁמֶשׁ חֲבִיבוֹת עָלִי מְאֹד. הֲבֵנָה נִתְבוֹנֵן לְשְׁקִיעַת הַשֶּׁמֶשׁ!..

– אוֹלָם עָלֵינוּ לְהִמָּתִין – אָמַרְתִּי.

– לְהִמָּתִין לְמָה?

– לְהִמָּתִין עַד שֶׁתִּגִּיעַ שְׁעַת הַשְּׁקִיעָה.

תַּחֲלָה הִפְתַּע מְאֹד, אַחֵר הִצְטַחֵק וְאָמַר:

– נִדְמָה לִי כָּל הַזְמַן כִּי עוֹדֵנִי בְּבֵיתִי!

– הִכָּל יוֹדְעִים כִּי בַּהֲגִיעַ שְׁעַת צֹהָרִים בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית, שׁוֹקֵעַת הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִרְפָּת. יְכוּלִים הֵיינוּ לַחְזוֹת בְּשְׁקִיעָה זוֹ
אִלּוּ הִגַּעְנוּ לְצִרְפָּת בְּמִשְׁךְ דָּקָה אַחַת. לִדְאֹבִינוּ, צִרְפָּת רְחוֹקָה מִדִּי. אֲךָ עַל כּוֹכֵבֶךָ הַקֶּטָן יִכְלַת עֲתָה לְהִזִּיז אֶת
כֶּסֶף אֶךָ כְּמָה צְעָדִים כְּדִי לְרֹאוֹת אֶת דְּמִדּוּמֵי הַשְּׁקִיעָה כָּל שְׁעָה שֶׁתִּרְצֶה בְּכֶךָ...

– יוֹם אֶחָד – סֹפֵר לִי – רָאִיתִי אֶת שְׁקִיעַת הַשֶּׁמֶשׁ אַרְבָּעִים וְאַרְבַּע פְּעָמִים!

אַחֵר הוֹסִיף וְאָמַר:

– אֲתָה יוֹדֵעַ... טוֹב לְרֹאוֹת אֶת שְׁקִיעוֹת הַשֶּׁמֶשׁ כְּשֶׁהֵנֶךָ עֶצוֹב מְאֹד...

– וּבֵכֵן, הֵייתָ עֶצוֹב מְאֹד אוֹתוֹ יוֹם שֶׁבּוּ רָאִיתָ אַרְבָּעִים וְאַרְבַּע שְׁקִיעוֹת?

אולם הנסיך הקטן החריש ולא השיבני דבר.

פרק שביעי: אשרי האוהב פרח אחד ויחיד

ביום החמישי נודע לי – גם הפעם הודות לכבשה – סוד חייו של הנסיך הקטן. הוא שאלני לפתע פתאום, ללא כל הקדמות, כאלו היתה שאלתו פרי הרהורים ממשכים:

– כבשה האוכלת שיחים קטנים כלום אוכלת היא גם פרחים?

– כבשה – עניתי – אוכלת כל דבר המזדמן לה בדרכה.

– ואפילו פרחים בעלי חוחים?

– כן, אפילו פרחים בעלי חוחים.

– ולמה משמשים החוחים?

לא ידעתי להשיב על שאלתו. אותה שעה טרחתי לחלץ ברג במנוע האוירון שנתהדק יתר על המדה, שרוי הייתי בדאגה רבה: הקלקול באוירון נראה לי כעת חמור מאד ומי השתיה שנותרו עמי אצלו והלכו במהירות מבחילה.

– מה צרך בחוחים?

הנסיך הקטן לא נהג לחדל משאלה שהציג עד אם זכה לתשובה. הקלקול במנוע הרגיזני מאד וכדי לצאת ידי חובה אמרתי:

– אין כל תועלת בחוחים. הפרחים מגדלים אותם אך ורק כדי להכעיס!

– באמת?

הנסיך הקטן שתק רגע, אחר הטיח כלפי דברים שהיה בהם משום תרעמת:

– אינני מאמין לך! הפרחים תמימים וחסרי-ישע. מבקשים להגן על עצמם במיטב יכולתם וסבורים כי הם מטילים אימה בחוחיהם...

לא השיבותי דבר. אותו רגע אמרתי בלבי: "אם מוט זה לא יסב, אעקרונו בפטיש".

אולם הנסיך הקטן הסיח שוב את דעתי מהענין המטריד.

– האמנם סבור אתה כי הפרחים?..

– לא ולא! – קראתי – איני סבור ולא כלום. אמרתי מה שאמרתי כדי לצאת ידי חובה. הריני עסוק כעת בענינים רציניים.

הנסיך הקטן הציץ בי כמכה תמהון.

– ענינים רציניים!

הוא הסתכל בי בעמדי כפוף על המנוע, שהיה בעיניו מין חפץ מלער בתכלית, בידי הפטיש ואצבעותי שחורות משמן הסיכה.

– אתה מדבר ממש כמו המבגרים! – העיר הנסיך הקטן.

התבישתי במקצת. אך הוא הוסיף קשות:

– אַתָּה מַעֲרִיב אֶת הַדְּבָרִים, אַתָּה מְבַלְבֵּל הַכָּל!..

הַנְּסִיךְ הַקָּטָן רָגַז מְאֹד. הוּא נָעַר אֶת תַּלְתְּלֵיו הַזְּהָבִים וְאָמַר:

– מִכִּיר אֲנִי כוֹכֵב, שֵׁם שׁוֹכֵן אָדָם שֶׁפָּנִיו מְכֻרָמִים. אִישׁ זֶה לֹא הָרִיחַ פָּרַח מִיָּמָיו. מֵעוֹדוֹ לֹא הִסְתַּכֵּל בְּכוֹכֵב, אֶף לֹא אָהַב אָדָם מֵעוֹלָם. מִיָּמָיו לֹא עָשָׂה דְּבַר זוּלַת חֲבוּר מְסַפְּרִים. בְּמִשְׁךְ כָּל שָׁעוֹת הַיּוֹם הוּא חוֹזֵר וְאוֹמֵר כְּמוֹךָ: "אֲנֹכִי אָדָם רָצִינִי!.. "אֲנֹכִי אָדָם רָצִינִי!" וּבְאִמְרוֹ כֵּן הוּא מִתְנַפֵּחַ מְרֹב גָּאוֹן. אֶךְ יָצוּר זֶה אֵינְנוּ אָדָם – זֹהִי פִטְרִיָּה!

– מָה?..!

– פִּטְרִיָּה!

פָּנֵי הַנְּסִיךְ הַקָּטָן הִחְוִירוּ מִזַּעַם.

– הפרחים מגדלים חוחים זה מיליונים בשנים, ואף על פי כן אוכלים הכבשים את הפרחים זה מיליוני שנים. כלום אין זה ענין רציני לחקר ולברר למה ומדוע מתאמצים הפרחים כל כך לגדל חוחים, שאינם מועילים להם כלל? והמלחמה הנטושה בין הכבשים ובין הפרחים כלום איננה ענין חשוב? האין זה דבר רציני וחשוב שבעתים מחשבונותיו של אדון שמן ואדם-פרצוף? ואם מכיר אנכי פרח שאין שני לו בעולם והוא גדל אך ורק על כוכבי שלי – פרח שכבשה קטנה יכולה לכלותו בגניסה אחת, בלי להרגיש כלל מה היא עושה – כלום אין זה ענין נכבד בעיניך?

פניו האדימו והוא הוסיף ואמר:

– אם מישוהו אוהב פרח אחד ויחיד, שאין שני לו בכל מיליוני הכוכבים, הריהו מאשר אף בהסתכלו בכוכבים, כי יכול הוא לאמר בלבבו: "אי-שם נמצא הפרח שלי..." אך אם יאכל הכבש את הפרח הלא ידמה בנפשו כאלו דער לפתע אורם של כל הכוכבים... וכלום זה ענין של מה בכך בעיניך?!

הנסיך הקטן לא יכל להמשיך בדבריו, כי דמעותיו שמו מחנק לגרונו.

הלילה ירד. השמטתי את כלי עבודתי לארץ. מה ערך לפטישי ומה חשיבות למוט שנתקע במנוע, לצמא או למות, אם על אחד הכוכבים, כוכב-הלכת שלי, הארץ, שרוי נסיך קטן הזקוק לנחמה? נטלתי אותו בזרועותי, אמצתי אל לבי ואמרתי: "הפרח האהוב עליך אינו בסכנה. ציר אציר מחסום לחסם את פי כבשתך... גם רשת אציר להגן על הפרח שלך... אני..."

לא ידעתי מה אגיד לו עוד. נבוכ הייתי ואובד עצות. לא ידעתי איך לגשת וכיצד להתקרב אליו... כי מחוץ-הדמעות נעלם ומסתורי כל כך!

פרק שמיני: הנסיך הקטן והשושנה המפנקת

עד מהרה עמדתי על טיבו של פרח זה. הפרחים המצויים על כוכבו של הנסיך הקטן היו פשוטים מאוד, ולהם רק מחרזת אחת של עלי כותרת. פרחים אלה לא תפשו מקום רב ולא הפריעו לאיש. בבקר לא עבות היו מופיעים בינות לדשא והיו נובלים עם ערב. יום אחד צץ פרח חדש מזרע שנשא ברוח והגיע ממקום בלתי ידוע. הנסיך הקטן נתן עינו על ציץ זה, שלא היה דומה לפרחים האחרים המצויים על כוכבו. מי יודע – שמא זה זן חדש של עץ באובב?

כְּעֵבֶר זְמַן-מָה חָדַל הַשִּׁיחַ לִגְדֹל וְהִתְכַּוֵּן לַהֲפָרִיחַ נֹצֵה. בְּרֹאוֹת הַנְּסִיךְ הִקְטִין אֶת הַפִּקֵּעַ הַגָּדוֹל הַבֵּין כִּי דָבָר-מָה נִפְּלָא עֲתִיד לַהֲתַגְלוֹת מִתּוֹכוֹ. אוֹלָם הַנֹּצֵה הַשּׁוֹכֵנָת בְּתֵאָה הַיֵּרֶק הוֹסִיפָה לַהֲכֹן לִקְרֹאת הוֹפְעָה בְּמֵלֵא הַדְּרָה וַיִּפְעָתָה. הִיא בָּחֲרָה אֶת צִבְעִיָּה בְּהִקְפָּדָה יִתְרָה, הַתֵּלֵבְשָׁה לֵאטָה, צִרְפָּה וְהִתְאַיְמָה אֶת עָלֶי כּוֹתֶרֶתָה אֶחָד לֵאחָד. הִיא לֹא רָצְתָה לִצְאֹת לְאוֹרֵי שֶׁל עוֹלָם פְּרוּעָה וּמִקְמָטֶת כְּפִרְחֵי הַכִּלְנִית הַפְּשׁוּטִים. כִּי עַז הָיָה רְצוֹנָה לַהֲפִיעַ בְּכָל הַדְּרֹת יִפְיָה. אָכֵן, גְּנֻדְרִנִּית הָיְתָה נֹצֵה זוֹ עַד מֵאֹד! אֵין פֶּלֶא אִפּוֹא, כִּי הִתְקַשְׁטוּתָה הַנִּסְתָּרֶת נִמְשְׁכָה יָמִים רַבִּים.

יוֹם אֶחָד, עִם הַנֶּץ הַחֲמָה, הוֹפִיעָה נֹצֵת הַשּׁוֹשְׁנָה. לֵאחֹר שֶׁעָמְלָה וְטִרְחָה בְּשִׁקִּידָה רַבָּה פָּהֲקָה וְאַמְרָה:

– אה! זה עתה התעוררתי... סליחה... עודני פרועה לגמרי...

אולם הנסיך הקטן לא יכל לבש את רגשות התפעלותו:

– מה יפית!

– האין זאת? – ענתה השושנה בנחת – גם נולדתי בהולד החמה...

הנסיך הקטן הבין מיד כי הנצה אינה ענותנית ביותר; אולם היה בה כדי לעורר התפעלות!

– סבורתני כי הגיעה השעה של פת שחרית – אמרה השושנה והוסיפה בחפזון:

– הוֹאֵל-נָא לְדָאג לִי...

דבריה הביאו את הנסיך הקטן במבוכה. הוא נתן מים במזלף והתחיל מטפל בה.

עד מהרה התחילה השושנה גורמת לו צער בתפנוקי גנדרנותה.

יום אחד, למשל, סחה לו בדברה על ארבעת חוֹחִיה:

—יבואו נא הנמרים בעלי הצפרנים החדות!

—על כוכבי אין שום נמרים —קרא הנסיך הקטן — וכידוע, אין הנמרים אוכלים עשבים.

—אינני עשב —העירה השושנה בנחת.

—סלחי נא לי...

אינני פוחדת מפני נמרים כלל וכלל —הוסיפה השושנה —אולם סולדת אני מפני רוחות-פרצים. שמא יש לך פרגוד בשבילי?

– סלידה מפני רוחות-פּרָצִים! הרי זה עסק ביש לגבי צמח – אמר הנסיך הקטן בלבו: אכן מוזר ומשונה הפרח הזה...

– בלילה תכסה אותי בפעמון-זכוכית –

אמרה השושנה –כאן שורר קר נורא. הסדורים אינם נוחים פה. במקום שממנו באתי...

דבריה נפסקו לפתע. היא הגיעה לכאן בצורת זרעון ולא יכולה הייתה אפוא לדעת על המתרחש בעולמות אחרים.

השושנה נכלמה על שנתפסה בִּשְׁקֵר תמים שאין לו רגלים. היא השתעלה פעמים, שלש פעמים, כאומרת להטיל עליו את האשם.

– ומה עם הפרגוד? – שאלה.

– הִיָּה בדעתי לצאת ולבקש, אולם המתנתי שתכלי דברך... היא התאמצה להשתעל עוד פעם כדי להביאו לידי נקיפת-לב.

עד מהרה נתאכזב בה הנסיך הקטן, על אף כוונותיו הטובות שנבעו מתוך רגשות אהבתו אליה. הוא קבל ברצינות דברים של מה בכך ולכן התעצב אל לבו.

– מוטב היה לי לא לשים לב לדבריה – גלה לפני הנסיך הקטן את לבו באחד הימים – כי אין לתת אמון בדברי הפרחים. יש להסתכל בהם ולשאף את ריחם ותו לא. ריחה הנעים של השושנה שלי מלא את כל חלל כוכבי, אך לא השכלתי להתענג על בשמיה. המעשה בצפרנים הרגיזני מאד, במקום לעורר בלבי רגשות חמלה וחסד...

והנסיך הקטן הוסיף לגלות לבו לפני:

– אותה שעה לא הבינתי את הדברים כראוי! חייב הייתי לדון אותה לפי מעשיה, ולא רק לפי דבריה. היא האצילה עלי מזיו מראה ומריחה הטוב. במקום לברח מפניה חייב הייתי להבין ללבה ולחוש את אהבתה מבעד לתחבולותיה התמימות... הן הפרחים מלאים סתירות והפכפכות כל כך! הייתי צעיר מכדי לדעת איך לאהב אותה...

פרק תשיעי: הנסיך הקטן יוצא למסעותיו

משער אני, כי הנסיך הקטן נעזר בלהקת עופות-בר נודדים לשם בריחה מכוכב-הלכת שלו. לפני צאתו לדרך בקש להשאיר את כוכבו נקי ומסדר. בשעות הבקר שקד לגרף כראוי את לועם של שני הרי-הגעש הפעילים אשר לו. הוא היה נעזר בהם לבשול ארוחת-הבקר. היה לו גם הרי-געש כבוי. "מוטב לנהוג זהירות!" היה אומר הנסיך הקטן, וליתר בטחון גרף גם את לוע הרי-הגעש הדומם. הרי-געש שנקו כהלכה בוערים לאט ובסדר, ללא התפרצויות-פתאם, המזכירות את להבות האש העולות מתוך ארבות מסתמות. נראה כי אנו, הדורים על הארץ, קטנים מכדי לגרף ולנקז את לוע הרי-הגעש שלנו. משום כך הם גורמים לנו המון צרות צרורות.

ברוח נכאה במקצת נכש הנסיך הקטן את אחרוני הנבטים של עצי הבאובב. כסבור היה כי לעולם לא יחזר אל כוכבו. אך כל העבודות הללו בהן הרגל יקרו בעיניו שבועתים באותו בוקר אחרון. שעה שהשקה את השושנה בפעם האחרונה ועמד לכסותה במכסה-הזכוכית הרגיש לפתע בדמעות העולות בעיניו.

בשעות הבקר שקד לגרף כראוי את לועם של הרי-הגעש הפעילים

– שלום!– אמר הנסיך הקטן.

אך היא לא השיבתו דבר.

– שלום!– חזר ואמר.

השושנה נשתעלה, אך לא מחמת צננת.

– התנהגתי כטפשה –אמרה לו לבסוף –הריני מבקשת את סליחתך. השתדל-נא להיות מאשר וטוב-לב!..

הנסיך הקטן תמה על דבריה אלה, שנאמרו בנעם ובנחת, ללא תוכחה ותלונה כלשהי הוא נצב דומם, נבוך ונדהם, ומכסה-הזכוכית עודנו מורם בידו.

– אני אוהבת אותך, כמובן, – אמרה לו השושנה – ואשמתי היא שהדבר לא נודע לך. אין זה חשוב כלל וכלל. אך גם אתה נהגת בחסר-בינה כמוני. השתדל-נא להיות מאשר... הנח את המכסה הזה, כי אין לי עוד חפץ בו.

– אבל הרוח – – –

– אינני מצננת כל כך... אדרבא, איר הלילה הצונן יהיה לי למרפא. אני פרח.

– ואימת החיות הרעות – – –

– עלי לסבל את קרבנתם של שנים-שלשה זחלים אם רצוני להפיר פרפרים. אומרים שהם יפים להפליא. ומי עוד יפקד אותי? אתה תהיה רחוק מכאן... ואשר לחיות הגדולות אינני יראה אותן כלל וכלל. הן גם לי צפרניים.

היא חשפה בתמימות את ארבעת חוהיה, אחר הוסיפה ואמרה:

– אל תוסיף עוד להתמהמה, כי הדבר מעורר את חמתי! החלטת להסתלק מכאן – קום ולך-לך אפוא!

היא האיצה בו משום שלא רצתה שהנסיך הקטן יראה אותה בבכי. אכן, היתה זו שושנה גאונתית...

פרק עשירי: כוכבו של המלך הבודד

הנסיך הקטן הגיע לאזור הכוכביות "326", "327", "328", "329" ו-"330". הוא התחיל מסיר בהן כדי להרחיב את דעתו ולמצא ענין חדש לענות בו.

על הכוכב הראשון בקבוצת כוכבים קטנים אלה שכן מלך זקן. הוא היה לבוש שני ופרות-מלכים וישב על כס-מלכותו הפשוט ומפאר כאחד.

– האח! – קרא המלך בראותו את הנסיך הקטן – הנה נתין אחד!

– איכה הכירני המלך אם לא ראני מעולם? – תמה הנסיך הקטן. הוא לא ידע עדן כי העולם פשוט למדי בעיני המלכים הרואים את כל בני-האדם כנתינים הכפופים להם.

– קרב אלי למען אראה אותך היטב! – אמר המלך, שדעתו היתה זחוחה עליו, כיון שזכה סוף-סוף למלך על מישהו.

הנסיך הקטן העיף עיניו כדי למצא לו מקום ישיבה ומנוחה מעמל הדרך. אך פרותו המפארת של המלך כסתה את פני הכוכב עד אפס מקום. לכן נשאר עומד על עמדו ופהק מרב עיפות.

– אין זה מן הנמוס לפהק לפני המלך – אמר הוד מלכותו – והריני אוסר עליך לעשות כן!

– לא אוכל להתאפק – ענה הנסיך הקטן במבוכה – עברתי דרך ארכה ולא עצמתי את עיני...

אם כן – אמר המלך – פוקדני עליך לפהק! זה שנים רבות לא ראיתי אדם מפהק, לכן מוצא אני ענין רב בפהקים. פהק אפוא שנית. זוהי פקדה!

– פקדתך מטילה עלי אימה... לא אוכל עוד... – מלמל הנסיך הקטן ופניו האדימו מרוב מבוכה.

– אם כן – אמר המלך – הנני פוקד עליך עתים לפהק ועתים ל...

המלך גמגם במקצת ופניו הביעו רגזה, כי הוא תבע שיחלקו לו כבוד ולא סבל כי ימרו את פיו. אך כיון שהיה טוב-לב ונוח לבריות השתדל תמיד לתת רק פקדות המתקבלות על הדעת.

– לו פקדתי על אחד האלופים – היה נוהג לומר – ליהפך לעוף-ים, ואלו המרה האלוף את פי, היה זה לא באשמתו, כי אם באשמתי אני.

– אם על המלך טוב, – אמר הנסיך הקטן דרך יראת-כבוד, – אולי ירשה לי לשבת?..

– פוקדני עליך כי תשב מיד! – אמר המלך ואסף בגאון-מלכות את כנף פרותו המפארת.

הנסיך הקטן תמה ואמר בלבבו: כוכב זה קטן-קטנטן. על מה אפוא מושל מלך זה?

– אדוני המלך, – אמר הנסיך הקטן – יסלח-נא לי אם אציג לו שאלה...

– פוקדני עליך כי תשאל שאלתך! – נחפז המלך לענות.

– יאמר-נא לי, המלך, על מה הוא מולך?

– על הכל! – ענה המלך בפשטות גמורה.

– על הכל?

בתנועה קלה הצביע המלך על כוכבו שלו, על כוכבי-הלכת האחרים, על כל הכוכבים והמזלות.

– על כל אלה? – תמה הנסיך הקטן.

– כן, על כל אלה! – השיב המלך.

כי הוא היה לא רק מושל בכפה, אלא גם שליט עולמי.

– והכוכבים סרים למשמעתך?

– בודאי! – אמר המלך – הם מציתים לי וממלאים מיד אחר פקדוטי אינני סובל חסר-משמעת!

הנסיך הקטן התפעל מעצמת-שלטון iz. אלו היה בידו שלטון כזה, יכול היה לחזות בשקיעת השמש לא ארבעים וארבע פעמים ביום, כי אם שבעים ושתים פעם, ואולי מאה, ואפילו מאתים פעם, וזאת בלא להזיז את כסו ממקומו!

הוא התעצב אל לבו בזכרו את כוכבו הקטן, העזוב. אחר העז לבקש את המלך שיעשה עמו חסד:

– הנני רוצה לראות בשקיעת החמה... אם על המלך טוב, יצוה-נא לשמש כי תשקע...

– לוי צייתי על אחד מאלופי לדאות כפרפר מפרח לפרח, לחבר מחזה-תוהו או להפך לעוף-הים, ואלו נמנע אותו אלוף מלמלא אחר פקדתי – במי משנינו יהיה האשם, – שאל המלך – באלוף או בי?

– בך! – השיב הנסיך בתקף.

– נכון! – קרא המלך – יש לדרש מכל אדם רק מה שידו מגעת לעשות. רק על יסודות התבונה יכון השלטון. אם תצוה על בני עמך להטיל עצמם הימה – יקומו ויתמרדו. רשאי אנכי לדרש משמעת, משום שפקדוטי מתקבלות על הדעת.

– ושקיעת-השמש שלי? – הזכיר הנסיך הקטן. ביון שהיה זה מציג שאלה שוב לא היה מסיח דעתו ממנה.

– ראה תראה את השקיעה אשר בקשת, ואנכי אדרש זאת בכל תקף. אך בהתאם לחכמת-הממשל שלי רצוני להמתין עד שיהיו התנאים נוחים לכך.

– אימתי יקום הדבר? – שאל הנסיך הקטן.

המלך הציץ בכרך עבה, לוח-העתים, ואמר:

– הדבר יהיה בקרוב... בשעה... עוד הערב, סמוך לשעה 7.40. ואז תראה במו עיניך איך מציתים לי וממלאים אחר פקדוטי!

הנסיך הקטן חזר ופהק. הוא הצטער על שקיעת השמש, שהוא החמיץ הפעם, וכבר התחיל משתעמם במקצת.

– מה לי כאן – אמר הנסיך הקטן – הנני ואמשיך בדרכי!

– אל תלך מכאן! – אמר המלך שדעתו זחה עליו לאחר שזכה לנתין – אל תלך והנני למנותך לשר!

– איזה שר?

– שר... שר-המשפטים!

– הרי אין כאן אדם שאפשר לשפוט!..

– הדבר אינו ידוע לי – אמר המלך – כי לא סירתי עדין בכל רחבי ממלכתי. הריני זקן בא בימים. אין כאן מקום למרפבה, ואין בלחי ללכת ברגל...

– כבר ראיתי אל-נכון – קרא הנסיך הקטן בהעיפו עין לעברו השני של הפוכב – כי גם שם אין נפש חיה...

אם כן – אמר המלך – שפט תשפט את עצמך, ואין לך דבר קשה מזה! לדון את עצמך קשה שבעתים מלדון את הזולת. אם תשכיל לשפט את עצמך כראוי, תהיה זו הוכחה חותכת כי אמנם חכם ונבון אתה.

– אמנם כן □ – אמר הנסיך הקטן – אך זאת אוכל לעשות בכל מקום שהוא, ואין לי צורך לגור דוקא על פוכב זה...

–המ...המ... – אמר המלך – סבורני כי אי-שם, על פוכבי, שוכן עכבר זקן. הנני שומע את קולו בלילות. תוכל אפוא לשפט את העכבר הזה. כפעם בפעם תוכל לדון אותו למיתה, וכך יהיו חיייו תלויים במשפט-הצדק שלך. אולם בכל פעם תצטרך לתת לו חנינה: יש לנהוג בו במדת החסכון, כי הוא העכבר היחיד הנמצא ברשותנו.

– אינני אוהב לדון למיתה – אמר הנסיך הקטן – וסבורני כי עלי להמשיך בדרכי.

– לא! – אמר המלך.

הנסיך הקטן היה מוכן לדרכך, אך לא רצה לצער את המלך הזקן. הוא פנה אליו ואמר:

– אם אמנם רוצה הוד מלכותו, כי ידיקו במלוי פקדויותיו, עליו לתת לי פקדה המתקבלת על הדעת. למשל: לצוות עלי שאסתלק מכאן בטרם תחלף דקה אחת. דומני כי התנאים נוחים לך...

המלך לא השיבו דבר. תחלה הסס הנסיך הקטן; אחר נאנח, נפרד מהמלך ויצא לדרכו...

– אתה תהיה שגרירי בחוץ-לארץ! – קרא המלך וכלו אומר הדרת-מלכות.

"מה מוזרים הם דרכי המבגרים", הרהר הנסיך הקטן בהמשיכו את מסעו.

פרק אחד-עשר: כוכבו של הרברבן

על הכוכב השני שכן הרברבן.

– האח! קרא הרברבן בראותו מרחוק את הנסיך הקטן – אחד ממעריצי הוא, הבא להראות את פני!

כך דרכם של גאותנים, הסבורים כי כל אדם חייב לחלק להם כבוד.

– בקר טוב! – אמר הנסיך הקטן – אכן, מוזרה המגבעת שאתה חובש לראשך.

– זוהי מגבעת מיחדת להצדעות – הסביר הרברבן – והריני מרים אותה שעה שחברי מקבלים את פני בתשואות ומוחאים כפים לכבודי. אך לדאבוני, אין איש עובר במקום הזה.

– האמנם? – אמר הנסיך הקטן, שלא ירד לסוף דעתו.

– הר כף אל כף! – אמר הרברבן.

הנסיך הקטן עשה כדבריו והרברבן השיב לו בענוה בהרימו את מגבעתו קמעה.

"דבר זה משעשע יותר מאשר הבקור אצל המלך" – אמר הנסיך הקטן בלבו. הוא התחיל שוב מוחא כפים והרברבן חזר והצדיע בהרימו את מגבעתו.

לאחר חמש דקות נלאה הנסיך הקטן מן החדגוניות בתרגילים אלה. המשחק החדש נראה לו משעמם למדי.

– מה לעשות כדי להחזיר את המגבעת למקומה? – שאל הנסיך הקטן.

אך הרברבן לא שמע את השאלה. כך דרכם של בעלי גאווה, שאינם מטים אזן אלא לדברי שבח.

– האמנם הנך מעריץ אותי מאד? – שאל הרברבן.

– מה זה "מעריץ"? – שאל הנסיך הקטן.

– פרוש הדבר, שהנני נחשב בעיניך האדם היפה ביותר, ההדור ביותר, העשיר ביותר והמשפיל ביותר על הכוכב הזה.

– הן אתה האדם היחיד השוכן על כוכב זה! – תמה הנסיך הקטן.

– אף על פי כן, העריצני-נא! – בקש הרברבן.

– הנני מעריץ אותך – ענה הנסיך הקטן במשכו כתפיו בתמיהה – אך מה חפץ מצאת בכל אלה?

"אכן, מוזרים המבגרים הללו!" אמר הנסיך הקטן אל לבו כשהוא נפנה לדרך.

פרק שנים-עשר: כוכבו של השכור

על הכוכב השלישי גר שכור. כאן שהה הנסיך הקטן שעה קלה בלבד, אך בקור זה דכדך את רוחו מאד.

מה מעשיך כאן? – שאל הנסיך הקטן בראותו כי השכור יושב לו דומם לפני מערכת שלמה של בקבוקי יין ריקים ובקבוקים מלאים.

– אני שותה – השיב השכור קדורנית.

– ולמה הנך שותה? – הוסיפה נסיך הקטן לשאל.

– אני שותה כדי לשכח – ענה השכור.

– מה לשכח? – שאל הנסיך הקטן, כי נכמרו רחמיו על השכור.

– לשכח חרפתי – הודה השכור והרכין ראשו.

– וחרפתך מהי? – חקרו הנסיך הקטן, שביקש לעזר לו.

– חרפת השתיה! – הפטיר השכור ונשתתק כליל.

הנסיך הקטן פנה והלך לו, ולבו נבוכ מאד.

"אכן מוזרים המבגרים... מוזרים מאד!" אמר בלבו בצאתו לדרך.

פרק שלשה-עשר: כוכב מגוריו של איש-העסקים

הַ כּוֹכֵב הַרְבִּיעִי הִיָּה כּוֹכֵב שְׁלֹא־אִישׁ-עֶסְקִים. אִישׁ זֶה הִיָּה שְׁקוּעַ בַּעֲסָקִיו כָּל כֹּךְ, שְׁאֶפִּילוּ לֹא הָרִים רִאשׁוֹ בְּהוֹפִיעַ לִפְנֵי הַנְּסִיךְ הַקָּטָן.

– בִּקְרָ טוֹב! – אָמַר הַנְּסִיךְ הַקָּטָן – הַסִּגְרִיָּה שֶׁלְךָ כְּבֵתָה!

– שְׁלֹשׁ וְעוֹד שְׁתֵּימִם – חֲמִשׁ וְשֶׁבַע – שְׁתֵּימִם-עֶשְׂרֶה. שְׁתֵּימִם-עֶשְׂרֶה וְעוֹד שְׁלֹשׁ – חֲמִשׁ-עֶשְׂרֶה. בִּקְרָ טוֹב! חֲמִשׁ-עֶשְׂרֶה וְעוֹד שֶׁבַע – עֶשְׂרִים וְשְׁתֵּימִם. עֶשְׂרִים וְשְׁתֵּימִם וְעוֹד שֹׁשׁ – עֶשְׂרִים וְשִׁמוֹנֶה. אֵין לִי פָנָאִי לְהַצִּיתָה שְׁנִית! עֶשְׂרִים וְשֹׁשׁ וְעוֹד חֲמִשׁ – שְׁלֹשִׁים וְאַחַת. אוּף!... וּבִכָּן, בְּסֹךְ הַכָּל – חֲמִשׁ מֵאוֹת מִלִּיּוֹן, שֹׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְשָׁנִים אֶלְף, שֶׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְאַחַד!..

– חֲמִשׁ מֵאוֹת מִלִּיּוֹן מָה? – שָׂאֵל הַנְּסִיךְ הַקָּטָן.

– הֵה? עוֹדֶךָ כָּאן? חֲמִשׁ מֵאוֹת מִלִּיּוֹן... אֵינִי יוֹדֵעַ מָה... אֲנִי עֹסוּק כָּל כֹּךְ! אֲנִי אִישׁ מַעֲשִׂי וְאֵינִי מִתְמַכֵּר לַדְּבָרִי-הַכֵּל. שְׁתֵּימִם וְחֲמִשׁ – שֶׁבַע...

– חֲמִשׁ מֵאוֹת מִלִּיּוֹן מָה? – חֲזַר הַנְּסִיךְ הַקָּטָן שֶׁדַּעַתּוֹ לֹא נָחָה עַד אִם קִבֵּל תְּשׁוּבָה לְשִׂאלוֹתָיו.

אִישׁ-הָעֶסְקִים הָרִים אֶת רִאשׁוֹ וְאָמַר:

– זֶה חֲמִשִּׁים וְאַרְבַּע שָׁנִים יוֹשֵׁב אֲנִכִּי עַל כּוֹכֵב זֶה, וּבְמִשְׁךְ כָּל הַזְּמַן לֹא הִפְרִיעוּנִי אֵלָּא שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּלִבְד. בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה, לִפְנֵי עֶשְׂרִים וְשְׁתֵּימִם שָׁנִים, נִקְלַעָה לְכָאן אִיזוֹ חֲפוּשִׁית מִשְׁנָה: הִיא זִמְזָמָה בְּקוֹל מִחְרִישׁ וּבִלְבָּלָה אוֹתִי כָּל כֹּךְ, שְׁאֲרַבַּע שְׁגִיאוֹת נָפְלוּ בְּחֻשְׁבוֹנִי. בַּפֶּעַם הַשְּׁנִיָּה, לִפְנֵי אַחַת-עֶשְׂרֶה שָׁנָה, תִּקְפַּתְנִי מִחֲלַת הַשֶּׁגְרוֹן. אֵינִי מִסְפִּיק לַעֲסֹק בְּהִתְעַמְלוֹת. אֵין לִי פָנָאִי לִלְכֹּת בְּטֹל – אֲנִי אִישׁ מַעֲשִׂי. וְכַעַת הַהִפְרָעָה הַשְּׁלִישִׁית!... וּבִכָּן, אֲמַרְתִּי: חֲמִשׁ מֵאוֹת מִלִּיּוֹן...

– מִלִּיּוֹן מָה?

אִישׁ-הָעֶסְקִים הִבִּין כִּי לֹא יוֹנַח לוֹ אִם לֹא יֵשִׁיב עַל הַשִּׂאֵלָה. הוּא אָמַר:

– מִלִּיּוֹן דְּבָרִים זַעֲרָעִים הַמוֹפִיעִים לַעֲתִים בְּשָׁמַיִם.

– זְבוּבִים?

– לֹא! דְּבָרִים זַעֲרִים וּמִזְהִירִים.

– דְּבוּרִים?

– לֹא וְלֹא! דְּבָרִים נּוֹצְצִים כְּזָהָב הַמְעוֹרָרִים חֲלוּמוֹת וְהִזְיוֹת בְּלִבָּם שֶׁל הוֹלְכֵי-בְטֹל. אוּלָם אֲנִכִּי אִישׁ מַעֲשִׂי, וְאֵין שְׁעָתִי פְנוּיָה לְחֲלוּמוֹת-שְׁנוֹא!

– כּוֹנֵנְתְךָ אִפּוֹא לְכוֹכְבִּים?

– הוּא הַדְּבָר: כּוֹכְבִּים.

– וְכִי מָה תַעֲשֶׂה בְּחִמְשׁ מֵאוֹת מִלִּיּוֹן כּוֹכְבִּים?

– חמש מאות מיליון, שש מאות עשרים ושנים אלף, שבע מאות שלשים ואחד! ואני איש מעשי ואוהב דיוק!

– ומה אתה עושה בכוכבים הללו?

– מה אני עושה בהם?

– כן?

– איני עושה מאומה. אני מחזיק בהם.

– אתה מחזיק בכוכבים?!

– כן.

– כבר ראיתי מלך, אשר...

– המלכים אינם מחזיקים במאום. הם רק "מולכים", והרי זה דבר שונה לגמרי.

– ומה בצע לך, שאתה מחזיק בכוכבים?

– אני מחזיק בהם כדי להיות עשיר.

– ומה בצע לך בעשר?

– כְּדִי לִקְנוֹת לִי עוֹד כּוֹכְבִּים, אִם יִתְגַּלּוּ אִי-פַעַם "אִישׁ זֶה, אֲמַרְהֲנִסִיךָ הֶקְטֵן בְּלִבּוֹ, דּוֹמָה בְּמַחְשְׁבוֹתָיו לְאוֹתוֹ שְׁכוֹר שֶׁפָּגַשְׁתִּי בְּדַרְכִּי".

וְאָף עַל פִּי כֵן הוֹסִיף וְשָׁאֵל:

– כִּיצַד אֶפְשָׁר לִרְכֹּשׁ כּוֹכְבִּים?

– וְכִי לְמִי הֵם שְׂיָכִים?! – קָרָא הַסּוֹחֵר בְּכַעַס.

– אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ... אֵינָם שְׂיָכִים לְאִישׁ.

– אִם כֵּן, שְׁלִי הֵם, מִשּׁוּם שֶׁהֵייתִי הָרָאוּשׁוֹן אֲשֶׁר חָשַׁב עַל כֶּךָ!

– הֵאֵם דִּי בְּכֶךָ?

– בּוֹדֵאִיאֵם מִצָּאֵת יֵהֱלֵם שְׁאִין לוֹ בְּעֵלִים, הִרְיָהּוּ שְׁלֶךְ.

מִצָּאֵת אִי שְׁאִין לוֹ בְּעֵלִים – שְׁלֶךְ הוּא. וְהוּא הִדִּין כְּשֶׁאֲתָה הוֹגָה רַעִיוֹן שְׁאִישׁ לֹא הִגָּה לְפָנֶיךָ; אֲתָה קוֹנָה לְךָ זְכוּיוֹת עָלָיו, כִּי לְךָ הוּא. וְאַנְכִי – כָּל הַכּוֹכְבִּים הִלְלוּ שְׁלִי הֵם, כִּי אִישׁ לֹא הִקְדִּימֵנִי וְלֹא נָתַן אֶת דַּעְתּוֹ לִרְכָּשִׁם לְעַצְמוֹ.

אֲמַנָּם כֵּן – אָמַר הַנָּסִיךְ הֶקְטֵן – אוֹלָם מָה אֲתָה עוֹשֶׂה בְּכּוֹכְבִּים אֵלֶּה?

– אֲנִי מְנַהֵל אֶת מַשְׁק הַכּוֹכְבִּים – הַשִּׁיב אִישׁ-הָעֶסְקִים – מוֹנֶה אֲנִי מְסַפֵּר לְכּוֹכְבִּים וְחוֹזֵר וְסוֹפְרָם. וְאִין הַדְּבָר קָל כָּל כֶּךָ. אוֹלָם אֵינֶנִּי נִרְתָּע, אִישׁ חָרוּץ אֲנִכִּי!

דַּעְתּוֹ שֶׁל הַנָּסִיךְ הֶקְטֵן לֹא נָחָה עָלָיו עֲדִין. הוּא הוֹסִיף וְאָמַר:

– אִם יֵשׁ לִי סוֹדֵר, יְכוֹל אֲנִי לַעֲטוֹף בּוֹ אֶת צִנְאָרִי וּלְשִׂאתוֹ עִמִּי. וְאִם יֵשׁ לִי פָּרַח,

– לֹא, אוֹלָם יֵשׁ בִּיכְלָתִי לְהַפְקִידָם בַּבֶּנֶק.

– מָה פָּרוּשׁ הַדְּבָר?

– פָּרוּשׁ הַדְּבָר, שְׁאֲנִי רוֹשֵׁם עַל פֶּסֶת נִיר אֶת מְסַפֵּר כּוֹכְבִּי, אַחֵר כֶּךָ הַנְּנִי שֵׁם אֶת הַפֶּתֶק בְּמַגֶּרָה וְנוֹעֵל אוֹתָהּ בְּמַפְתָּח.

– וְזֶה הַכֵּל?

– כֵּן, וְזֶה מְסַפִּיק! – עָנָה אִישׁ-הַמְסַחֵר.

"עֲנִין זֶה, הִרְהַר הַנָּסִיךְ הֶקְטֵן, מִשְׁעָשֶׂע לְמַדִּי, וַיֵּשׁ בּוֹ אֶפִּילוֹ מִן הַפִּיזִט. אֲךָ אִין זֶה מִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת".

בְּעֵינֵי חֲשׁוּבִים וְרִצְיָנִים הָיוּ לוֹלֶנְסִיךְ הֶקְטֵן הַשְׁקָפוֹת שׁוֹנוֹת מִהַשְׁקָפוֹתֵיהֶם שֶׁל הַמְּבַגְרִים.

אַחֵר הוֹסִיף וְאָמַר:

– יֵשׁ לִי פָּרַח, שְׁאֲנִי מַשְׁקָה אוֹתוֹ יוֹם-יוֹם, וַיֵּשׁ לִי שְׁלֹשָׁה הֲרִי-גַעֲשׁ, שְׁאֲנִי מְכַבְּדָם שְׁבוּעָה-שְׁבוּעָה; וְאֲנִי גוֹרֵף גַּם אֶת לוֹעֹז שֶׁל הֲרִי-הַגַּעֲשׁ הַכְּבוֹי, עַל כָּל צָרָה שְׁלֹא תְּבוֹא. הֲרִי-הַגַּעֲשׁ וְהַפָּרַח שְׁלִי רוֹאִים בְּרָכָה בְּכֶךָ שֶׁהֵם שְׂיָכִים לִי. אוֹלָם אֲתָה אֵינְךָ מוֹעִיל לְכּוֹכְבִּים וְלֹא כְּלוּם...

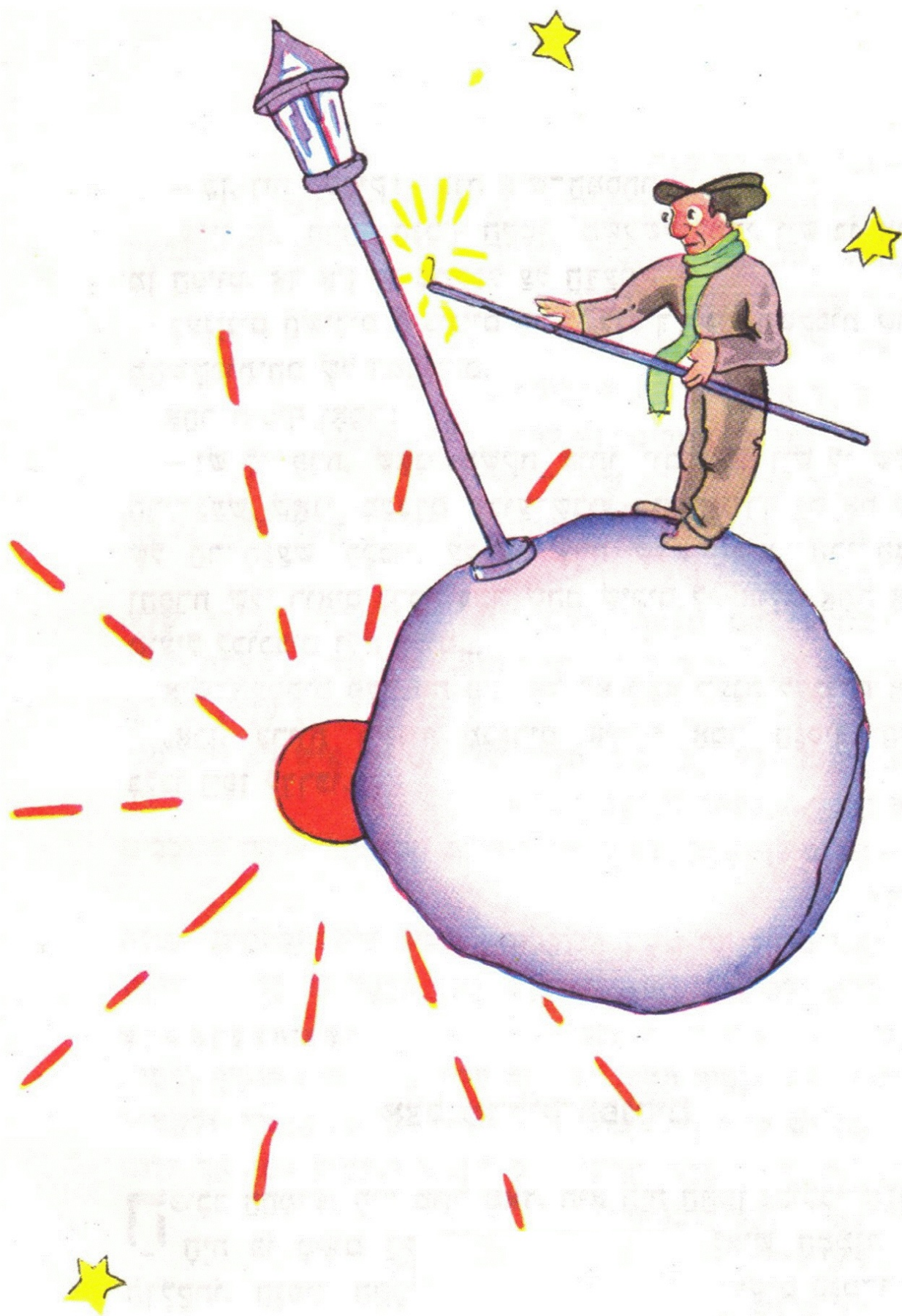
אִישׁ-הָעֶסְקִים פָּעַר אֶת פִּיו, אֲךָ לֹא מִצָּא מַעֲנֶה לְדַבְרֵים אֵלֶּה.

"אֲכֹן, בְּרִיּוֹת מְשׁוֹנוֹת מְבַגְרִים אֵלֶּה!" אָמַר הַנָּסִיךְ הֶקְטֵן בְּלִבּוֹ וַיִּפֹּן לְדַרְכּוֹ.

הַ כּוֹכַב הַחֲמִישִׁי הָיָה מוֹזָר מְאֹד. הוּא הָיָה הַקָּטָן בְּכוֹכְבֵי-הַלֵּלֶת. הָיָה בּוֹ מְקוֹם רַק לַפָּנִס-רְחוֹב אֶחָד וְלֹאִישׁ הַמִּמָּנָה עַל הַדִּלְקָתוֹ. הַנָּסִיךְ הַקָּטָן לֹא יָכַל לְהִבִּין לָמָּה דְרוּשִׁים פָּנִס-רְחוֹב וּמִדְּלִיק-פָּנִסִים, אִי-שָׁם בְּשָׁמַיִם, עַל כּוֹכַב קָטָן שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם יָשׁוּב וְאַפִּילוֹ לֹא בֵּית אֶחָד. אָךְ הוּא אָמַר בְּלִבּוֹ:

"אֶפְשָׁר שְׂאֵדָם זֶה מְגַחֵךְ. אָךְ הוּא פְּחוֹת מְגַחֵךְ מֵהַמֶּלֶךְ, מֵהַרְבֵּרֶבּוֹ, מֵאִישׁ-הָעֶסְקִים וּמֵהַשְּׂכּוֹר, כִּי לַעֲבוֹדָתוֹ לְפָחוֹת יֵשׁ טַעַם. כְּשֶׁהוּא מִדְּלִיק אֶת הַפָּנִס כְּאִלּוּ מֵבִיא הוּא לְעוֹלָם עוֹד כּוֹכַב אֶחָד, אוֹ עוֹד פֶּרֶחַ. וּבְכַבּוֹתוֹ אֶת הַפָּנִס, דּוֹמָה כִּי הַפֶּרֶחַ נִרְדָּם, אוֹ הַכוֹכַב שׁוֹקֵעַ בְּתַנוּמָה. מְלֹאכָה נָאָה הִיא זֹ, וְכִינֵן שֶׁהִיא נָאָה הִרְיָהּ גַּם מוֹעִילָה בְּאֶמֶת".

«עוסק אני במקצוע אִים»

משדרכו רגליו על הכוכב בָּרַךְ את האיש לשלום בְּכָבוֹד ובדֶּרֶךְ-אֶרֶץ:

– בָּקֵר טוֹב, אֲדוֹנִי! מַדּוּעַ כָּבִית אֶת פִּנְסוֹךְ?

– פקדה היא – ענה האיש – בקר טוב!

– מהי פקדה זו?

– הפקדה היא לכבות את פנסים. ערב טוב! – אמר והדליק את הפנס מחדש.

– ומדוע הדלקת את פנסך שנית?

– פקדה היא – השיב האיש.

– אינני מבין – קרא הנסיך הקטן.

– אין כאן מה להבין. פקדה היא פקדה. בקר טוב! – אמר האיש וכבה את הפנס. אחר נגב את מצחו בממחטה עשויה משבצות אדמות והוסיף:

– עוסק אני במקצוע אים. לפנים היתה זו עבודה הוגנת. נוהג הייתי לכבות את הפנס עם בקר ולהדליקו בין הערבים. היה לי פנאי לנוח בשעות היום ולישן בשעות הלילה...

– כלום חל שנוי בהוראות שנתנו לך?

– הצרה היא שההוראות לא נשתנו! – השיב המדליק – ואילו מהירות סבובו של הפוכב גדלה והלכה משנה לשנה, אך ההוראות שנתנו לי לא שנו כלל!

– ובכן? – שאל הנסיך הקטן.

– ובכן, בעת עושה הפוכב סבוב שלם בדקה, ואין לי פנאי להנפיש ולהחליף כח אפילו כדי שניה אחת. אני מדליק את הפנס ומכבה אותו אחת לדקה!

– אכן, מוזר הדבר, – אמר הנסיך הקטן – על כוכבך זה אין היממה נמשכת אלא דקה אחת בלבד.

– אין זה מוזר כל עקר, – טען המדליק – הנה עבר חדש תמים מאז פתחנו בשיחה.

– חדש תמים?!

– כי כן, חדש ימים. שלשים דקות – שלשים יום. ערב טוב! – אמר האיש והדליק את הפנס.

הנסיך הקטן הסתכל במדליק ובלבו נתעוררו רגשות חבה לאיש זה הנאמן לתפקידו כל כך. אז נזכר באותן שקיעות-שמש על כוכבו שלו, שאותן בקש לראות בהזיז את כסאו כפעם בפעם. עתה השתוקק לעזר לידידו החדש.

– יודע אתה – אמר הנסיך הקטן – יכול אני לעוץ לך עצה, כיצד לנוח לכשתרצה בכך.

– אני רוצה בכך בכל עת ובכל שעה – קרא המדליק.

אכן, יכול אדם להיות עצל מטבעו ונאמן בעבודתו בעת ובעונה אחת.

הנסיך הקטן הוסיף ואמר:

– כוכבך קטן כל כך, שאתה יכול להקיפו בשלש פסיעות בלבד. אינך צריך אלא לצעד לאטרך כדי להמצא תמיד באור השמש. לכשתרצה להנפיש תצעד לאט, והיום יאריך כראונך וכאות-נפשך...

– אין זה מספקני ביותר – אמר המדליק – כי אין דבר החביב עלי מן השנה.

– אין לך מזל! – אמר הנסיך הקטן.

– אין מזל...בקר טוב!– אמר המדליק וכבה את הפנס.

"מבטחני, הרהר הנסיך הקטן בהמשיכו במסעו, כי כל האחרים, – המלך, הרב רבן, השתיין ואיש-העסקים, בוזו לו לאדם זה. אך הוא היחיד מכלם שאינו מגחך בעיני; אולי משום שהוא עושה את מלאכתו באמונה ואינו מבקש להפיק טובה לעצמו".

הוא נאנח בצער והרהר:

"זהו האיש היחיד בין מכרי החדשים שעמו יכלתי להתידד. אולם כוכבו קטן מדי ואין בו מקום לשנים..."

הנסיך הקטן לא העז להודות בלבדו, שהוא מצטער בעקור על עזבו כוכב שנתברך באלף ארבע מאות וארבעים שקיעות-שמש ביממה!

פרק חמשה-עשר: הגיאוגרף

כוכב-הלכת הששי היה גדול פי עשרה מהכוכב הקודם. שם ישב זקן, שעסק בכתיבת ספרים עבים.

– האח!– קרא הזקן בראותו את הנסיך הקטן – הנה חוקר-ארצות הולך ובא!

הנסיך הקטן ישב לו על השלחן ונשם בכבדות, עיף ויגע ממסעותיו.

–אי מזה באת?– שאל הזקן.

– מהו אותו ספר עבה?– שאל הנסיך הקטן – ומה מעשך כאן?

– אני גיאוגרף – אמר הזקן.

– מה זה גיאוגרף?

– גיאוגרף הוא מלמד הידע היכן נמצאים כל הנהרות, הימים, הערים, ההרים והמדברות.

– זה מענין מאוד! הנה סוף-סוף מקצוע הגון!– קרא הנסיך הקטן והעירף מבט על כוכבו של הגיאוגרף. מימיו לא ראה כוכב-לכת מפאר כל כך.

– אכן יפה כוכבך!– אמר הנסיך הקטן – היש בו אוקיינוסים?

– אינני יודע – אמר הגיאוגרף.

– האם יש כאן הרים? – שאל הנסיך הקטן.

– אינני יודע – השיב הגיאוגרף.

– ונהרות, מדברות? – הוסיף הנסיך הקטן לשאל מתוך רגשות אכזבה.

– גם זאת לא אדע – ענה הגיאוגרף.

– הן אתה גיאוגרף? – תמה הנסיך הקטן.

– אמנם כן – השיב הגיאוגרף – אולם אינני תיר חוקר-ארצות. אין על כוכבי אף תיר אחד. לא הגיאוגרף הוא היוצא לשוט בארץ ולערך את חשבון הערים והנהרות, ההרים והימים, האוקיינוסים והמדברות. כי הגיאוגרף הוא אדם חשוב מנדי לשוטט בעולם. הוא אינו עוזב את שלחן-הכתיבה שלו. אך הוא מקבל את פני החוקרים, מציג להם שאלות ורושם את דברי זכרונותיהם. ואם זכרונותיו של אחד התירים נראים מענינים בעיני הגיאוגרף, הוא נותן הוראה לחקר ולדרש אם אותו תיר אדם הגון הוא וכן-סמך.

– כל כך למה? – שאל הנסיך הקטן.

– משום שחוקר הנכשל בשקר עלול להמיט שואה על ספרי הגיאוגרפיה. והוא הדין בחוקר המרבה לשמות יתר על המדה.

– מדוע? – הוסיף הנסיך הקטן לשאל.

– משום שאנשים שכורים רואים הכל כפול. וכך עלול הגיאוגרף לרשם שני הרים במקום שאין בו אלא הר אחד.

– מכיר אני אדם שלא יצלח לתפקיד זה – העיר הנסיך הקטן.

– יתכן. לאחר שמתברר כי החוקר הוא אדם הגון ומהימן עורכים חקירה ודרישה בנוגע לתגליתו.

– האם הולכים לראות את המקום?

– לא. דבר זה קשה ומסבך מדי. אולם החוקר נדרש להביא הוכחות לתגליתו. אם הוא גלה, למשל, הר גדול, – דורשים ממנו להביא משם גושי-אבן גדולים.

פתאם נתרשש הגיאוגרף וקרא:

– הרי באת ממרחקים! אתה תיר! אם כן תתאר לפני את כוכב-הלכת שלך!

הוא פתח את ספרו הגדול וחדד את עפרונו. כידיוע רושמים את דברי התירים תחלה בעפרון ורק לאחר הביאם הוכחות מעתיקים את דבריהם בדיו.

– ובכן? – שאל הגיאוגרף.

– כוכבי איננו מענין ביותר, השיב הנסיך הקטן, כי הוא קטן מאוד. יש לי שלשה הרי-געש, בהם שנים פעילים ואחד כבוי. אך אין לדעת מה ילד יום.

– אין לדעת אל-נכון – אמר הגיאוגרף.

– ויש לי גם פרח – הוסיף הנסיך הקטן.

– אין אנו נוהגים לרשם פרחים – אמר הגיאוגרף.

– מדוע? הן זה הדבר היפה ביותר!

– איננו רושמים פרחים משום שהם בני-חלוף.

– מה פרוש "בני-חלוף"?

– ספרי הגיאוגרפיה – הסביר הזקן – הם ספרים רציניים ביותר, ואינם מתישנים לעולם. אך לעתים רחוקות מאד יקרה כי הר' ישנה את מקומו, ואוקינוס יתרוקן מממיו. אין אנו כותבים אלא על דברים הקיימים לעד.

– אולם, הרי-הגעש הכבויים – טענה הנסיך הקטן – עלולים להתעורר לפעלה. אך מה זה "בני-חלוף"?

– אחת היא לנו אם הרי-הגעש כבו או נתעוררו, – אמר הגיאוגרף – הדבר החשוב בעינינו הוא ההר גופו. ההר איננו משתנה.

– אך מה פרוש "בני-חלוף"? – הקשה הנסיך הקטן, שלא פסח על שום שאלה שהטרידה אותו.

– פרושו: "דברים הצפויים לכליון חרוץ".

– האם השושנה שלי צפויה לכליון חרוץ?

– בודאי.

– שושנתי בת-חלוף היא – הרהר הנסיך הקטן – ואין לה אלא ארבעה חוחים להתגונן בהם מפני העולם כלול! ואני עזבתי לנפשה, בודדה וגלמודה!..

לבו התחיל נוקפו. אך עד מהרה התאושש ושאל:

– לאן תיעצני לנסע, והיכן לבקר?

– אל כוכב-הלכת ארץ – ענה הגיאוגרף והוסיף: – כוכב זה זכה לשם טוב...

הנסיך הקטן יצא לדרך כשהוא הוגה בשושנה שלו.

פרק ששה-עשר: כוכב-הלכת ששמו ארץ

הנסיך הקטן הגיע אל כוכב-הלכת השביעי – הארץ.

הארץ איננה סתם כוכב-לכת! יש בה מאה ואחד-עשר מלכים (לרבות מלכי הכושים), שבעת אלפים גיאוגרפים, תשע מאות אלף סוחרים ואנשי-עסקים, שבעה מיליונים וחמש מאות אלף שכורים, שלש מאות ואחד-עשר מיליון ברבנים, כלומר: קרוב לשני מיליארד אנשים מבגרים.

למען יהיה לכם משג על גדלה וממדיה של הארץ אגלה לכם, כי לפני המצאת המאור החשמלי שומה היה להעסיק, בכל שש היבשות, חיל עצום בן ארבע מאות ששים ושנים אלף חמש מאות ואחד-עשר איש להדלקת פנסי הרחובות.

היה זה מחזה נהדר בעיני המסתכל ממרחק-מה. תנועות הצבא העצום הזה היו סדורות וערוכות כתנועותיהן של להקות-המחול בהצגת אופרה. תחלה היו מופיעים מדליקי-הפנסים בניו-זילנד ובאוסטרליה; הם היו מדליקים את פנסיהם והולכים לישון. אחריהם נכנסו למחול-האורים מדליקי-הפנסים בסין ובסיביר; כתם

הופעתם היו גם הם נעלמים מאחורי הקלעים. אז בא תורם של המדליקים ברוסיה ובהדו. אחריהם הופיעו המדליקים באפריקה ובארופה. אחר כך – מדליקי אמריקה הדרומית. ולבסוף – מדליקי הפנסים באמריקה הצפונית. מעולם לא טעו בסדרי הופעתם על הבמה. היתה זה מחזה עצום!

כל אלה היו ממלאים את תפקידם פעמים ביממה. רק האיש המדליק את הפנס היחיד שבקטב הצפוני, וכן חברו הממנה על הפנס היחיד בקטב הדרומי, – רק שני אלה ראו חיים קלים ונוחים, ללא דאגה ועמל: הם עשו עבודתם רק שתי פעמים בשנה.

פרק שבעה-עשר: הפגישה עם הנחש

האומר לחמד לצון יש ויסטה מדרך האמת. אף אני לא דיקתי כראוי בספרי לכם על מדליקי-הפנסים. וכך עלול אני להטעות את אלה שאינם מכירים את כוכב-הלכת שלנו.

מין האדם תופס מקום מצמצם מאד על פני כדור-הארץ. מספרם של אוכלוסי העולם מגיע לשני מיליארד נפש. אלו נתקבלו כלם ועמדו צפופים קצת, כמו באספת-עם גדולה, כי אז היו כלם עשויים להתכנס בנקל בכנר שארכה עשרים מיל ורחבה עשרים מיל. אפשר היה לכנס את האנושות כלה על הקטן שבאיי האוקיינוס השקט.

מובן מאליו, כי דברים אלה לא יתקבלו על דעתם של המבגרים, כיון שהללו מתארים לעצמם שהם תופסים מקום רב ונכבד באובבים אלה. עוצו להם אפוא לעשות את החשבון בעצמם. הדבר ימצא חן בעיניהם, כי אין לך דבר החביב עליהם כחשבונות ומספרים. אך אתם, ילדים, אל תבזבזו את שעתכם על חשבון-סרק זה, שהרי אתם מאמינים לי.

כשהגיע הנסיך הקטן אל כדור-הארץ התפלא מאד, שאינו רואה נפש חיה. הוא התחיל חושש שמא נקלע בטעות לכוכב אחר, אך לפתע ראה דבר הדומה לטבעת חורורת, כעין הירח, מחליק על פני החול.

– ערב טוב! – אמר הנסיך הקטן בזהירות.

– ערב טוב! – ענה הנחש.

– לאיזה כוכב נקלעתי? – שאל הנסיך הקטן.

– אל הארץ, – השיב הנחש – רגליך דורכות על יבשת אפריקה.

– אה!.. אם כן, אין בני-אדם על הארץ?

– כן מדבר, – הסביר הנחש – ואין בני-אדם יושבים במדברות גדולה הארץ ורחבת-ידיים.

הנסיך הקטן ישב לו על אבן, נשא עיניו לשמים ואמר:

– תאב אני לדעת אם הכוכבים מוארים למען יוכל כל אדם לחזור ולמצא את כוכבו ביום מן הימים. ראה-נא את כוכבי שולי! הוא נמצא בדיוק מעלינו... אך מה רחוק הוא מאתנו!

– כוכב יפה לך – אמר הנחש – מה הביאך היום?

– נפלה אי-הבנה ביני ובין שושנה... ענה הנסיך הקטן.

שניהם נשתתקו.

היכן בני-האדם? – שאל הנסיך הקטן – אני מרגיש עצמי בודד במדבר זה...

– אפשר לחוש בדידות גם בקרב בני-האדם, – אמר הנחש.

הנסיך הקטן הסתכל בו שעה ארוכה ואמר:

– בריה משנה אתה, גופך דקיק כזרת...

– אולם רב כחי אף מאצבעו של מלך! – אמר הנחש.

– אינך חזק ביותר – העיר הנסיך בחיוך – הרי אין לך רגלים ואינך יכול להלך...

– יכול אני להובילך הרחק מכל אשר תסיעך אניה, – אמר הנחש וכרך עצמו על ארצות הנסיך הקטן ונעס עשוי זרב.

– אם אגע באדם – הוסיף הנחש – אשיבנו אל האדמה אשר ממנה לקח. אולם אתה בר-לבב ובאת מוכב...

הנסיך הקטן שתק ולא השיב דבר.

« ברִיָּה מִשְׁנָה אֶתָּה, גּוֹפֶךְ דְּקִיק כְּזֶרֶת... »

– צַר לִי עָלֶיךָ – אָמַר הַנָּחֵשׁ – כִּי חָלַשׁ אֶתָּה וְחֹסֶר-יִשֶׁע בְּאַרְצְךָ זֶה, שְׂאֵבְנִיָּה שְׁחָם. עֲזָר אֶעֱזָר לָךְ בְּיוֹם מִן הַיָּמִים, אִם יִתְקַפּוּ עָלֶיךָ גַּעְגּוּעֵיךָ אֶל כּוֹכֵבךָ שְׂאֵבֵד...אוּכַל...

–אֲכַן, יִרְדְּתִי לִסּוּף דַּעְתְּךָ – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן – אֵךְ לָמָּה זֶה תִּדְבֹּר תְּמִיד בְּלִשׁוֹן חִידוֹת?

– הַנְּנִי פּוֹתֵר אֶת כָּלִן...– הַשִּׁיב הַנָּחֵשׁ.

שְׂנִיָּהֶם נִשְׁתַּתְּקוּ.

פֶּרֶק שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר: פֶּרֶח בּוֹדֵד בַּמִּדְבָּר

הַנָּסִיךְ הַקָּטָן עָבַר בַּמִּדְבָּר וְלֹא פָגַשׁ בְּדֶרֶכוֹ אֶלָּא פֶּרֶח יָחִיד בְּעַל שְׁלִשָּׁה עָלִי כּוֹתֶרֶת, פֶּרֶח דָּל וְעֵלּוּב.

– שְׁלוֹם! – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– שְׁלוֹם! – הִשִּׁיב הַפֶּרֶח.

– הֵיכָן בְּנִי-הָאָדָם? – שָׁאל הַנָּסִיךְ הַקָּטָן בְּאֲדִיבוּת.

הַפֶּרֶח רָאָה פַּעַם שִׁירָה שֶׁעֲבָרָה בַּמִּדְבָּר.

– בְּנִי-הָאָדָם? – שָׁאל הַפֶּרֶח, – סְבוּרִנִי, כִּי מִסְפָּרָם אֵינוֹ עוֹלָה עַל שְׁשָׁה אוֹ שִׁבְעָה. רְאִיתִי אוֹתָם לִפְנֵי שָׁנִים. אֵךְ מִי יוֹדֵעַ הֵיכָן לְמַצָּאם? הֵם חוֹלְפִים עִם הָרוּחַ. אֵין לָהֶם שְׂרָשִׁים וְדָבָר זֶה מַכְבִּיד עֲלֵיהֶם מְאֹד.

– שְׁלוֹם! – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– שְׁלוֹם! – עָנָה הַפֶּרֶח.

פֶּרֶק תִּשְׁעָה-עָשָׂר: הַהֵד

הַנָּסִיךְ הַקָּטָן טָפַס וְעָלָה עַל הַר נָשָׂא. הוּא לֹא הִכִּיר עַד כֹּה אֶלָּא אֶת שְׁלִשֶׁת הָרִי-הַגָּעֵשׁ שֶׁעַל כּוֹכְבוֹ, שְׁקוּמָתָם מִגָּעַת עַד לְבִרְכִּיו. הָר־הַגָּעֵשׁ הִכְבּוּי שִׁמְשׁ לֹו שְׂרָפָרָף.

– מַעַל רֹאשׁ הָהָר הָרָם וְהַנָּשָׂא הַזֶּה – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן בְּלִבּוֹ – אוֹכֵל לְרֹאוֹת בְּסִקְרָה אַחַת אֶת הָאָרֶץ כְּלָה וְכָל יוֹשְׁבֵי-בָהּ...

אֵךְ הוּא לֹא רָאָה דָּבָר זוֹלַת רֹאשֵׁי סְלָעִים חֲדָיִם וְשִׁנּוּנִים.

– שְׁלוֹם! קְרָא הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– שְׁלוֹם!.. שְׁלוֹם!.. שְׁלוֹם!.. עָנָה הַהֵד.

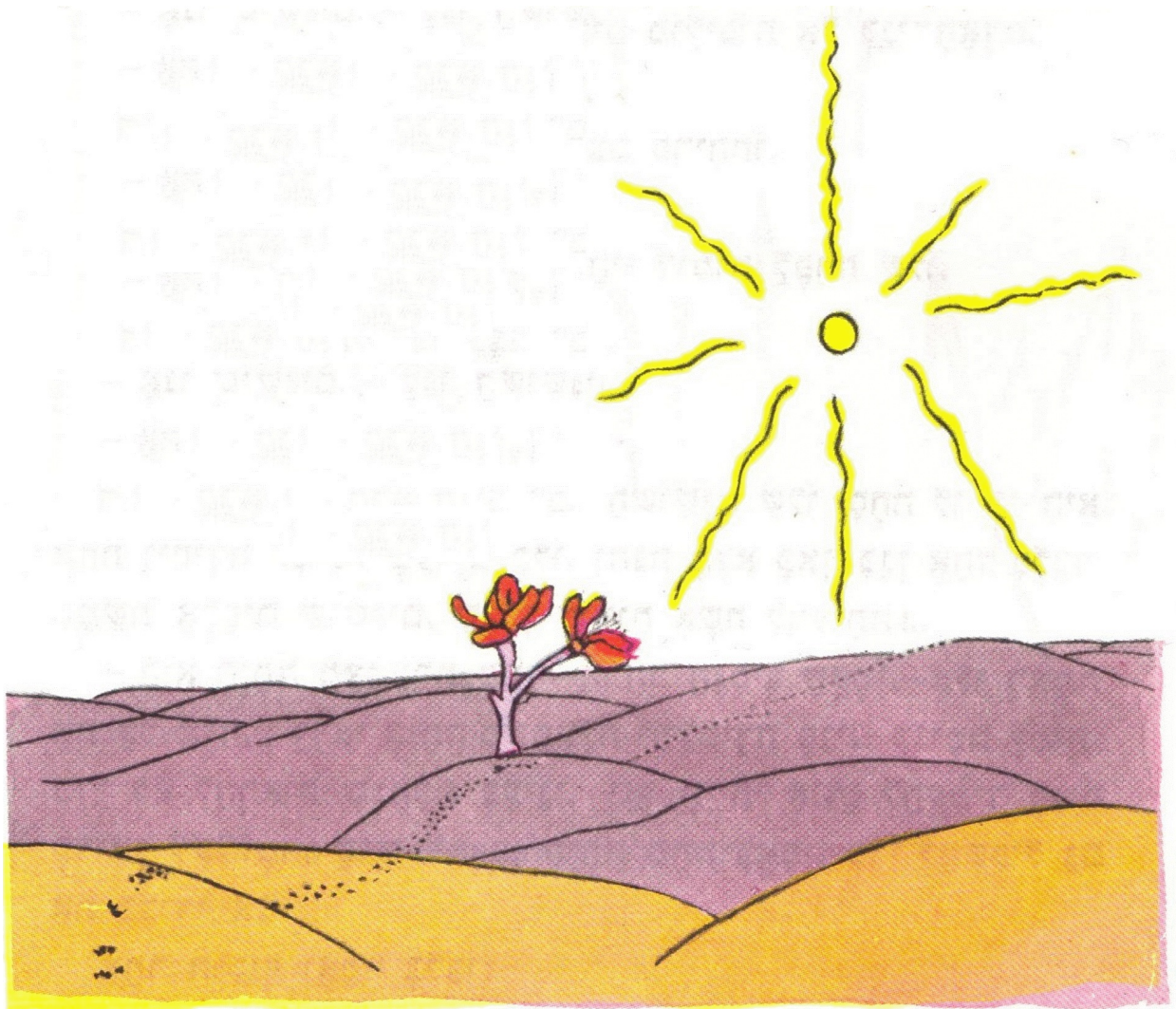
– מִי אַתָּה? – שָׁאל הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– מִי אַתָּה?.. מִי אַתָּה?.. מִי אַתָּה?.. – עָנָה הַהֵד.

– הִי-נָא יְדִידִי! אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן – אֲנִי בּוֹדֵד...

– אֲנִי בּוֹדֵד... אֲנִי בּוֹדֵד... אֲנִי בּוֹדֵד... – עָנָה הַהֵד.

– מה מוזר הכוכב הזה! – הרהר הנסיך הקטן – ארץ צחיחה ומלחה, שכלה טרשים וחדודים! ובני-אדם אלה כח-דמיונם לקוי: הם חוזרים על כל מה שאומרים להם... ואלו על כוכבי היתה לי שושנה: היא דברה תמיד ראשונה...

פרק עשרים: בגן השושנים

זמן רב הלך הנסיך הקטן בין חולות, סלעים ושלגים עד שהגיע לבסוף לדרך רחבה. כל הדרכים מוליכות אל בני-האדם.

– שלום! – אמר הנסיך הקטן.

הוא עמד לפני גן שושנים בעצם פריחתו.

– שלום! – ענו השושנים.

הנסיך הקטן הסתכל בהן. הן היו דומות לפרח שלו.

– מי אתן? – שאל בתמהון.

– אנו שושנים, – ענו השושנים.

אה! – קרא הנסיך הקטן.

הוא התעצב אל לבו עצב רב. השושנה שלו סחה לו כי היא אחת ויחידה במינה בעולם כלו. והנה מצא כאן, בגן אחד בלבד, חמשת אלפים שושנים, שגלן דומות אשה לרעותה!..

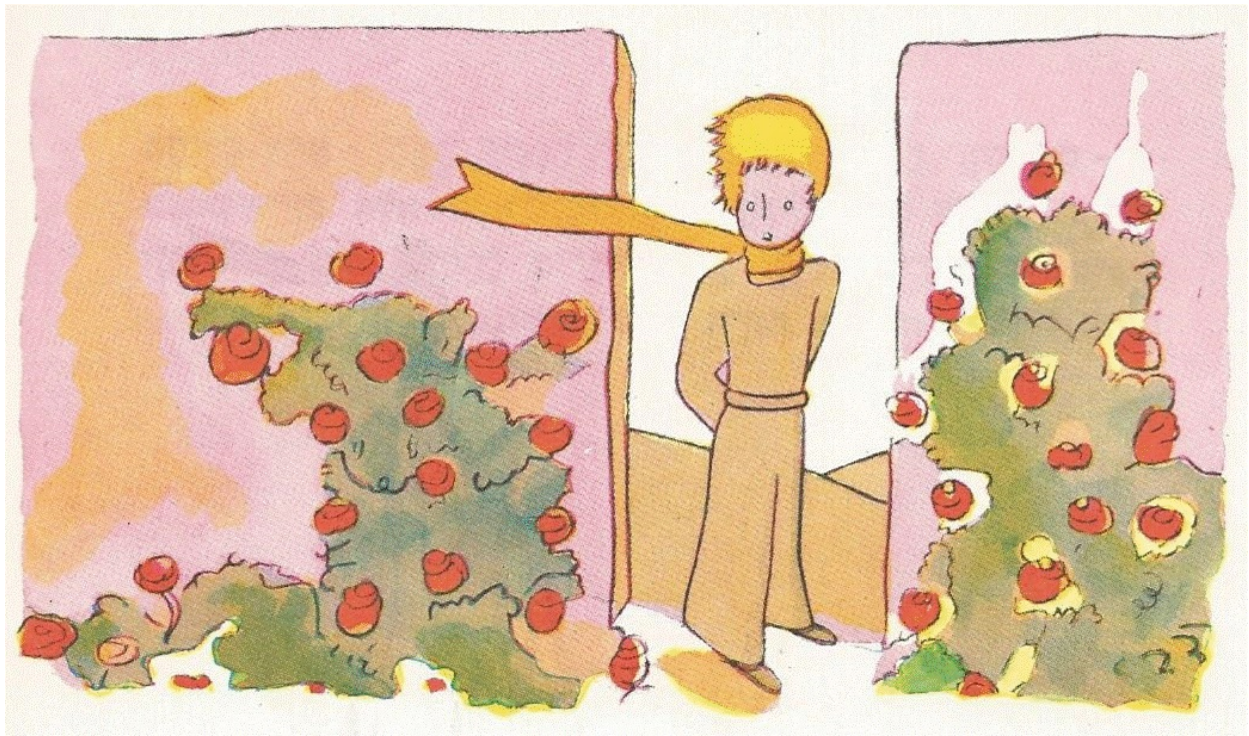

– היא היתה מצטערת מאד – הרהר הנסיך הקטן, – אלו ראתה את כל אלה... ודאי היתה משתעלת ומעמידה פנים כנוטה למות, כדי לא להראות מגחכת בעיני. ואז הייתי אנוס להעמיד פנים כדואג לשלומה, שאם לא כן היתה מתה באמת כדי להשפיל גם את כבודי אני...

אחר הוסיף ואמר בלבו:

אך צחיחה ומלחה שכלה טרשים וחדודים

– האמן האמנותי כי עשיר אנכי בפרח יחיד-סגלה שאין כמותו בעולם; והנה ראיתי כי אין זו אלא שושנה פשוטה ושכיחה. היא ושלשת הרי-הגעש אשר לי המגיעים בקומתם לברכי, ואשר אחד מהם כבה אולי לעולם – אלה בלבד אין בהם כדי לעשותני נסיך גדול ורם-מעלה...

הוא כבש פניו בדשא וגעה בבכי.

פרק עשרים ואחד: נאום השועל על הידידות ועל דברים שבלב

אותה שעה הופיע השועל.

– שלום! – אמר השועל.

– שלום! – השיב הנסיך הקטן והפנה את ראשו, אך לא ראה דבר.

– אני כאן, – אמר הקול – תחת עץ התפוח...

– מי אתה? – שאל הנסיך הקטן – אתה חמוד!

– אני שועל – ענה השועל.

– בא לשחק עמי, – בקש הנסיך הקטן – אני עצוב כל כך...

– לא אוכל לשחק אתך, – אמר השועל – כי אינני מאלף.

– אה, סליחה! – אמר הנסיך הקטן, הרהר רגע ושאל:

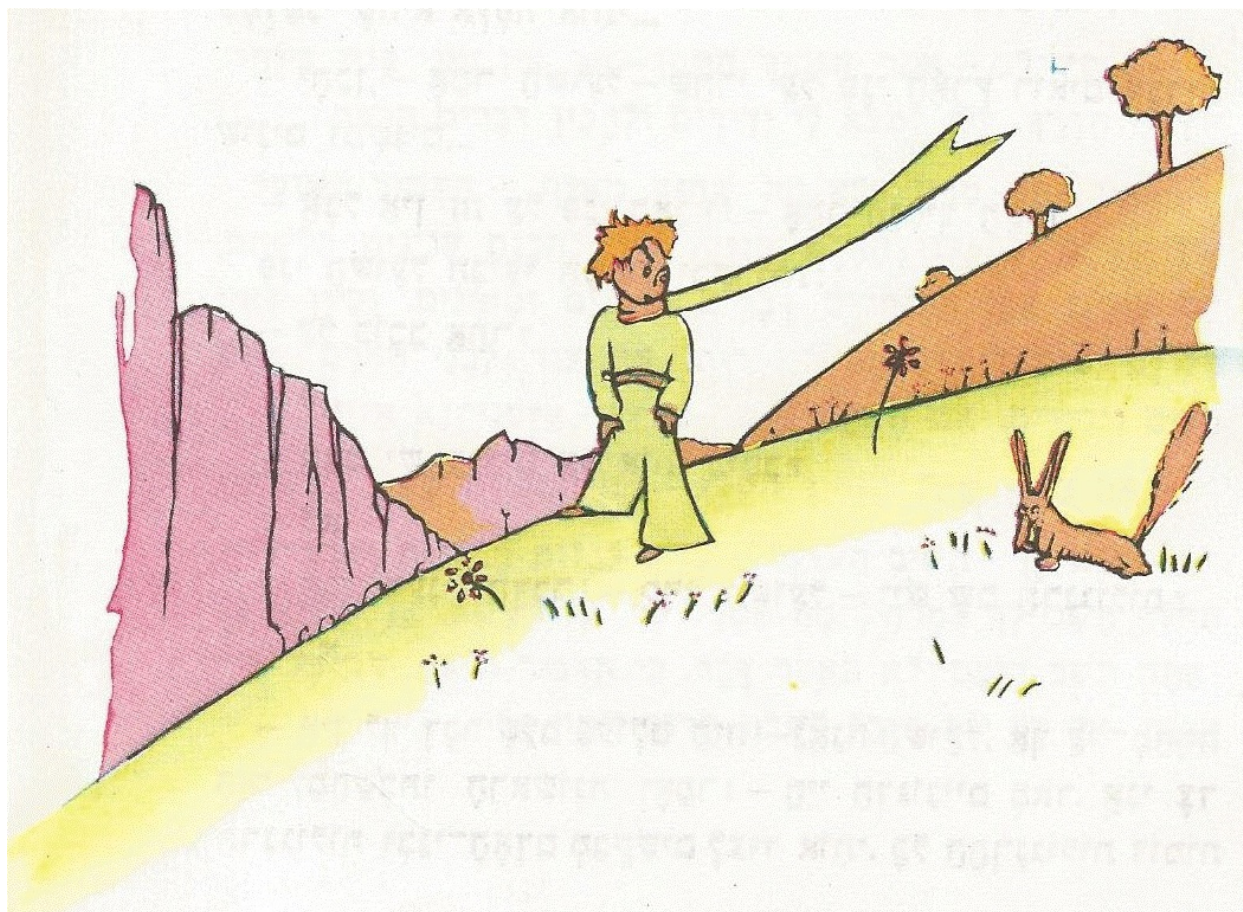
– מה זה "מאלף"?

– אינך מבני המקום? – שאל השועל – ומה תבקש כאן?

– את בני-האדם אני מבקש, – ענה הנסיך הקטן – אך מה זה "מאלף"?

– לבני-האדם יש רובים! – אמר השועל – הם עורכים ציד, והרי זה עסק ביש. הם עוסקים גם בגדול תרנגולות. זה כל עסקם וענינם. הנך מבקש תרנגולות?

– לא, – השיב הנסיך הקטן, – אני מבקש לי ידידים. אך מה פרוש "לאלף"?

– זהו ענין שהזניחוהו יתר על המדה, – הסביר השועל – ופרושו: לקשר קשרים...

– לקשר קשרים?

– אמת, נכון הדבר, – ענה השועל – בעיני הנך עדיו נער קטן, שאינו שונה ממאה אלף נערים קטנים אחרים; אין לי צורך בך. אף אתה אינך זקוק לי: בעיניך אתה אינני אלא שועל הדומה למאה אלף שועלים אחרים. אך אם תאלפני נהיה זקוקים איש לרעהו: אתה תהיה בשבילי אחד ויחיד בעולם, ואף אני אהיה בעיניך אחד ויחיד בעולם כלו...

– יורד אני לסוף דעתך, – אמר הנסיך הקטן, – ישנה שושנה... כמדמני שהיא אלפה אותי...

– יתכן, – אמר השועל – שהרי על פני הארץ רואים דברים שונים ומשנים...

– אבל אין זה על פני הארץ! – אמר הנסיך הקטן.

פני השועל הביעו תמהון וסקרנות:

– על כוכב אחר

– כן.

– האם יש צידים על אותו כוכב?

– לא.

– אכן, מענין הדבר! – קרא השועל – ויש שם תרנגולות?

– לא.

אין לך דבר שלם בעולם הזה! – נאנח השועל, אך עד-מהרה חזר למחשבתו הראשונה ואמר: – חיי חדגוניים מאד. אני צד תרנגולות ובני-האדם מבקשים לצוד אותי. כל התרנגולות דומות זו לזו וכל בני האדם דומים זה לזה. על כן חיי משעממים כה. אך אם תאלפני, יאורו חיי כאלו זרחה לי השמש. או אז אפיר את קול פעמיך ואדע להבחין ביניהם ובין כל הצעדים האחרים. צעדיהם של האחרים מבריחים אותי אל מחלות העפר. ואלו צעדיך אתה יהיו באזני קקול נגינה אשר תעיר אותי לצאת ממחשכי מאורתי. שור! הרוא אתה את שדות הקמה המשתרעים שם? איני אוכל לחם. על כן אין לי חפץ בדגן, אף לא ענן בשדות-בר. והרי זה דבר מצער! אך שערך כעין הזהב. מה טוב יהיה חלקי לכשתאלף אותי! זכר אזור אותך בראותי את השבילים הזהבות, ורשרוש הרוח בקמה יערב לאזני מאד...

השועל נשתתק ובמשך שעה ארכה לא גרע עיניו מהנסיך הקטן.

– אנא... אלפני-נא! – התחנן השועל לפניו.

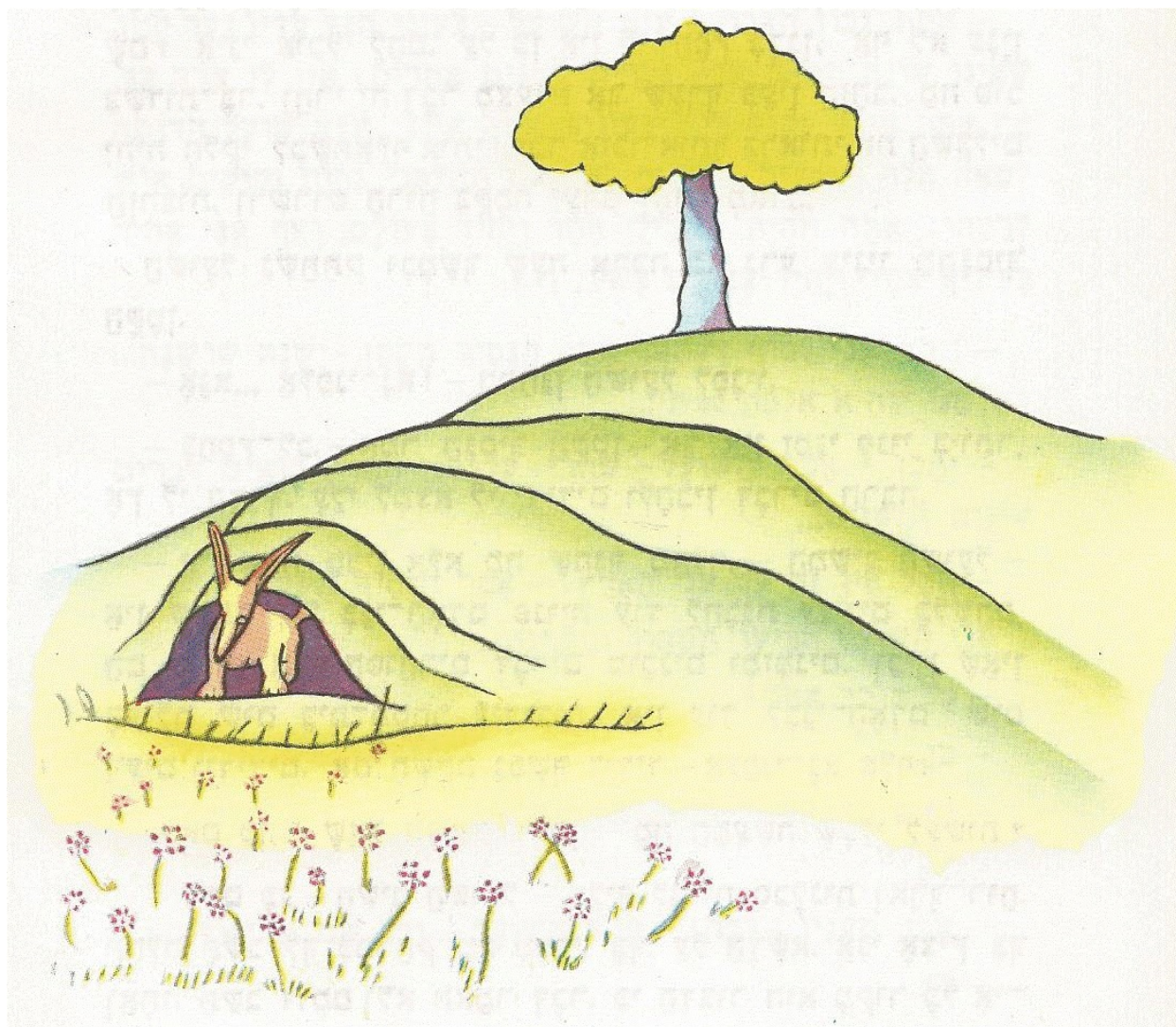
– בחפץ-לב, – אמרה הנסיך הקטן – אך אין זמני פנוי ביותר. אץ לי הדרך. עלי למצא לי ידידים ולהבין דברים הרבה.

– אין אתה מבין אלא מה שהנך מאלף, – המשיך השועל, – אין שעתם של בני-האדם פנויה עוד להבנת ענינים כלשהם. הם קונים אצל הסוחרים דברים מוכנים ומזמנים. וכיון שאין בעולם שום בית-מסחר לידידות, אין עוד לבני-האדם שום רעים ידידים. אם חשקה נפשך בידיד – אלפני-נא אלף!

– אם כן, – שאל הנסיך הקטן – מה המעשה שעלי לעשות?

– לשם כך – השיב השועל – עליך לגלות סבלנות וארך-רוח. תחלה תשב לך במרחק-מה ממני, כך, על הדשא. אני אציץ בך ואתה תשב דומם ולא תאמר דבר. כי הדבור הוא מקור כל אי-הבנה. אך כל יום תוכל לשבת קרוב יותר אלי...

«אם תשוב, למשל, בשעה הרביעית אחר הצהריים, אתחיל להיות מאשר בשעה השלישית»

למחרת היום חזר הנסיך הקטן ונפגש עם השועל. הלה פנה אליו ואמר:

– מוטב לשוב יום-יום באותה שעה. אם תשוב, למשל, בשעה הרביעית אחר הצהריים, אתחיל להיות מאשר עוד בשעה השלישית. ככל שתקרב שעת הפגישה ארגיש עצמי מאשר יותר. ובהגיע השעה הרביעית אתחיל להתרגש ולדאג. אז אדע לראשונה את מחיר האשר! אך אם תבוא בכל שעה שתהיה, לא אדע לעולם אימתי עלי להתכונן בלבי... כי גם בעיני זה יפה פחם של טקסים קבועים.

– מה זה "טקס"? – שאל הנסיך הקטן.

– גם זה מן הדברים שהזנחו יתר על המדה, – ענה השועל – ובר' זהו מעשה המבדיל יום אחד מכל יתר הימים ומיוחד שעה אחת מכל השעות האחרות. הרי למשל, טקס המקבל אצל צידי: כל יום חמישי בשבוע נוהגים הם לצאת במחולות עם נערות הכפר. לכן היום החמישי הוא בשבילי יום שכלו טוב! כי אותו יום יכול אני להרחיק לטייל עד הפך. אלו רקדו הציידים בכל שעה שהיא, ככל העולה על רוחם, היו כל הימים דומים זה לזה ולעולם לא הייתי זוכה ליום חפשה ומרגוע.

הנסיך הקטן אלף את השועל אך הנה הגיעה שעת הפרידה...

– אָה! – קרא השועל – בָּכָה אֲבָכָה אִם תַּעֲזָבֵנִי...

– בֶּן הָאָשִׁם, – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן – כִּי לֹא נִתְכַּוְּנִי כָּלֵל לִהְרֹעַ לָךְ; אַתָּה בִקִּשְׁתָּנִי כִּי אֲאַלֵּף אוֹתְךָ...

– אַמֶּת. נִכּוֹן הַדָּבָר – הוֹדָה הַשּׁוּעָל.

– אַךְ כָּעֵת בָּכָה תִּבְכֶּה! – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– אָכֵן... – הִשִּׁיב הַשּׁוּעָל.

– אִם כֵּן, אַתָּה נִמְצָא מִפְסִיד!

– לֹא, אֲנִי נִמְצָא נֶשֶׁכֶר בְּגִלְל עֵין הַזֶּהָב אֲשֶׁר לִשְׂבָּלִים... – אָמַר הַשּׁוּעָל וְהוֹסִיף:

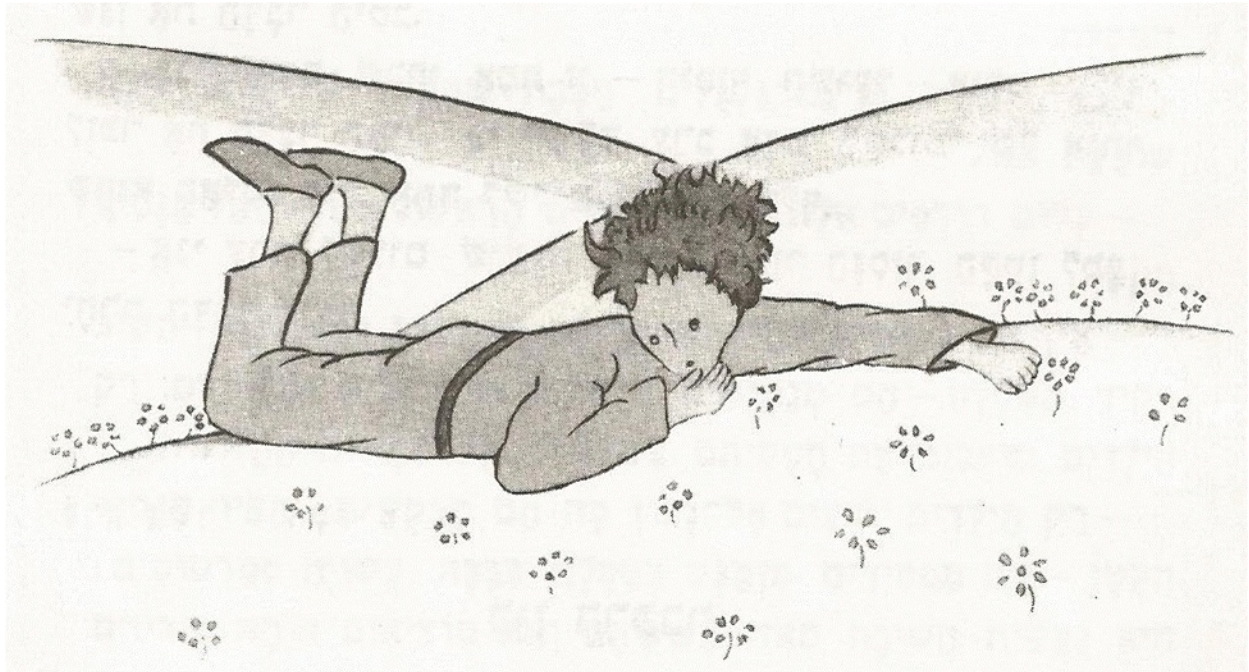
– לָךְ לַחֲזוֹת שְׁנִית בְּשׁוֹשְׁנִים, אוֹ אֵז תִּנָּכֵחַ לַדַּעַת כִּי הַשּׁוֹשְׁנָה אֲשֶׁר לָךְ אַחַת וְיַחֲדָה הִנֵּה בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ. וְכִשְׁתָּבוֹא לַהֲפָרֵד מִמֶּנִּי, אֶגִּישׁ לָךְ מִנְחָה נָאָה – מִיֹּד אֲשֶׁר לֹא יִדְעָתָּ.

הַנָּסִיךְ הַקָּטָן הִלַּךְ לַחֲזוֹת שְׁנִית בְּשׁוֹשְׁנִים.

– אֵינְכֶן דּוֹמוֹת לַשּׁוֹשְׁנָה שְׁלִי כָּל עֶקֶר! – אָמַר לָהּ הַנָּסִיךְ הַקָּטָן – אֵינְכֶן עֲדִין אֲלֹא סִתָּם שׁוֹשְׁנִים. אִישׁ לֹא אֲלֵף אֶתְכֶן, – גַּם לֹא אֲלֵף עַל יְדִיכֶן. דּוֹמוֹת אַתָּן לַשּׁוּעָלִי, שְׁעָה שְׁפָגְשְׁתִּיו לְרֵאשׁוֹנָה; אוֹתָהּ שְׁעָה לֹא הָיָה שׁוּעָלִי שׁוֹנָה כָּל עֶקֶר מִמָּאָה אֲלֵף שׁוּעָלִים אֲחֵרִים. אוֹלָם מֵאֵז הָיָה לִי יְדִידִי הָרִיחוּ אֶחָד וְיַחֲדָה בְּעוֹלָם כָּלוּ.

דִּבְרִיו אֵלֶּה הֵבִיאוּ אֶת הַשּׁוֹשְׁנִים בְּמִבּוֹכָה.

– הנָּגֶן יָפוֹת, אֶךְ רִיקְנִיּוֹת, – הוֹסִיף וָאָמַר – וְכֹלֹם כְּדָאִי לְהַקְרִיב אֶת הַחַיִּים לְמַעַנְכֶּן? בְּעֵינֵי הַזֶּר הָעוֹבֵר לְתַמּוֹ
אֵין הַשּׁוֹשְׁנָה שְׁלִי שׁוֹנָה וְנִבְדָּלַת מִכֶּן. אוֹלָם בְּעֵינֵי אֲנִי הָרִיחִי חֲשׂוֹבָה מְלָכֶן, כִּי רַק אוֹתָהּ הַשְׁקִיטִי יוֹם-יוֹם; רַק
אוֹתָהּ שָׁמַתִּי תַּחַת פְּעֵמֹן-זְכוּכִית, אָף שִׁכּוֹתִי עָלֶיהָ בְּפֶרֶגוֹד מַפְנֵי הָרוּחוֹת הָעֲזוֹת. רַק לְמַעַנָּה הִרְגַּתִּי אֶת
הַזְּחָלִים (חוּץ מִשְׁנֵים-שְׁלֹשָׁה, שֶׁהַשְׁאֲרִיתִים בַּחַיִּים לְמַעַן יִהְיוּ לְפֶרֶפְרִים); רַק לְקוֹלָהּ הָאֲזוּתִי שָׁעָה שֶׁקָּבְלָה אוֹ
הַתְּפָאֶרָה, וּלְעֵתִים אָף בְּשָׁעָה שֶׁהִחְרִישָׁהּ, שֶׁהָרִיזָהּ הַשּׁוֹשְׁנָה שְׁלִי...

הוא כָּבַשׁ פָּנָיו בְּדָשָׁא וְגָעָה בְּבִכִּי

הַנָּסִיךְ הַקָּטָן חָזַר אֶל הַשּׁוֹעֵל.

שְׁלוֹם עָלֶיךָ! – אָמַר כְּשֶׁהִגִּיעָה שַׁעַת הַפְּרִידָה.

– אֶת הַדְּבָרִים הַיָּטִב אֵלָּא בָּלַב בָּלַב. כִּי הַדָּבָר הַחֲשׂוֹב בְּאַמֶּת סָמוּי מִן הָעֵין.

– כָּל דָּבָר חֲשׂוֹב סָמוּי מִן הָעֵין – חָזַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן לְמַעַן יַחֲרֹת בָּלְבוֹ.

– הַזְּמַן שֶׁהִקְדַּשְׁתָּ לְשׁוֹשְׁנֶתְךָ הוּא הַמְּשׁוּהָ לָהּ חֲשִׁיבוֹת כֹּה רַבָּה – אָמַר הַשּׁוֹעֵל.

– הַזְּמַן שֶׁהִקְדַּשְׁתִּי לְשׁוֹשְׁנָה שְׁלִי... חָזַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן לְמַעַן שִׁנֵּן אֶת הַדָּבָר הַיָּטִב.

– בְּנִי-הָאָדָם שֶׁכָּחוּ אֶמֶת זֶה, – הוֹסִיף הַשּׁוֹעֵל – אוֹלָם עָלֶיךָ לְזָכֹר אֶת הַדָּבָר תָּמִיד. כִּי לְעוֹלָם עָרַב אָדָם לְשִׁלּוֹמוֹ
שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁהוּא מֵאֵלָּפוֹ. עָרַב אֶתָּה לְשִׁלּוֹם שׁוֹשְׁנָה שְׁלִי...

– אֲנִי עָרַב לְשִׁלּוֹם שׁוֹשְׁנָה שְׁלִי... – חָזַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן לְמַעַן יַחֲרֹת הַדָּבָר בָּלְבוֹ.

פָּרַק עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם: כֵּן הִרְכָּבַת

– שְׁלוֹם עָלֶיךָ! – אָמַר הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– שְׁלוֹם! – הִשִּׁיב פְּקִיד הַמַּסְלָה הַמְּכֻנָּה אֶת תְּנוּעַת הִרְכָּבוֹת.

– מַה מַּעֲשִׂיךָ כָּאן? – שָׁאֵל הַנָּסִיךְ הַקָּטָן.

– אֲנִי מַכְנִס אֶת הַנוֹסָעִים בְּקִבּוּצוֹת שֶׁל אֵלֶּף אִישׁ, – אָמַר פְּקִיד הַמַּסְלָה – וְאַחֵר אֲנִי מְכַנֵּן אֶת הִרְכָּבוֹת
הַמְּסִיעוֹת אוֹתָם, עֵתִים יְמִינָה וְעֵתִים שְׂמָאלָה.

אותה שעה חלפה על פניהם בקול המלה גדולה, כרעם מתגלגל, שהרעיד את תא הפנו; הרפכת מהירה, שהיתה מוארת בשפע אורות.

– אץ להם הדרך, – העיר הנסיך הקטן. – לאן פניהם מועדות ומה הם מבקשים?

– אפילו נהג הקטר אינו יודע זאת – השיב הפנו.

ועוד רפכת מהירה, מוארת ומטרטרת, עברה בסמוך להם ופניה לכיוון ההפוך.

– הכי כבר חוזרים הם כלעמת שבאו? – תמה הנסיך הקטן.

– הללו נוסעים אחרים הם – הסביר פקיד המסלה – הם מתחלפים.

– הכי לא היו שמחים בחלקם במקום המצאם?

– לעולם אין אדם שמח בחלקו במקום המצאו – אמר פקיד המסלה.

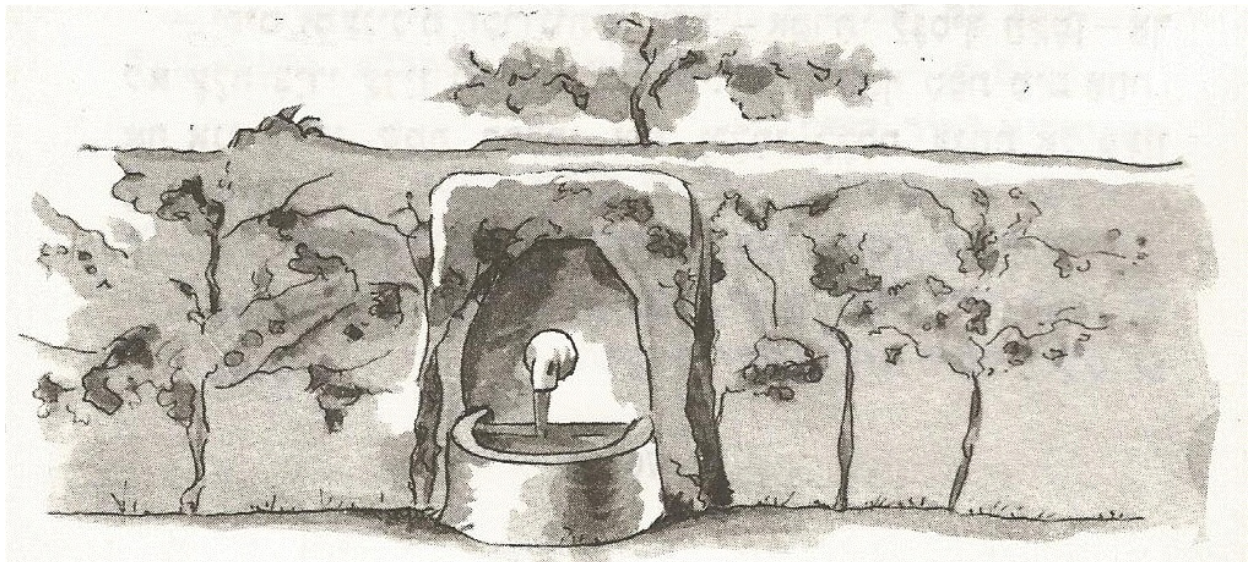
והנה עברה ברעם-גלגלים רפכת מהירה שלישית, כלה שופעת אור.

– כלום רודפים אלה אחר הנוסעים הראשונים? – שאל הנסיך הקטן.

אין הם רודפים אחריהם ואינם מבקשים ולא כלום – השיב פקיד המסלה – הם מנמנמים בתאיהם או יושבים ומפהקים. רק הילדים מועכים את חטמיהם בהצמדם אל שמשות החלונות...

רק הילדים יודעים אל-נכון מה הם מבקשים, – העיר הנסיך הקטן, – הם מפסידים מזמנם בטפלים בבבה עשויה סמרטוטים; היא נעשית חשובה מאד בעיניהם ואם מוציאים אותה מידיהם הרי הם בוכים...

אכן, בני-מזל הם! – אמר הפנו.

פרק עשרים ושלושה: מוכר הגלילות המרוות

שלום! – אמר הנסיך הקטן.

שלום! – השיב הרוכל.

רוכל זה עסק במכירת גלילות משבחות המרוות את הצמאון. כל הבולע גלילה אחת לשבוע אינו זקוק עוד לשתייה.

למה אתה מוכר זאת? – שאל הנסיך הקטן.

גלילות אלה – הסביר הרוכל – מאפשרות חסכון נכר בזמן. הממחים חשבו ומצאו כי בדרך זו אפשר לחסוך חמשים ושלש דקות בשבוע.

וכי מה עושים בחמשים ושלש דקות אלה?

יכול אתה לעשות בהן ככל העולה על רוחך...

כשאני לעצמי – אמר הנסיך הקטן בלבו – אלו היו לי חמשים ושלש דקות פנויות, הייתי הולך לי בנחת אל המעין...

פרק עשרים וארבעה: הדברים החשובים סמויים מן העין...

היה זה היום השמיני לתאוונתי במדבר. שתיתי את טפת המים האחרונה שהיתה עמי שעה שהקשבתי לספור על רוכל הגלילות.

– יפים ומעניינים זכרונותיך אלה, – אמרתי לנסיך הקטן – אך לא עלה בידי עדיו לתקן את מטוסי. אין לי אף טפת מים אחת; אף אני הייתי שמח בחלקי אלו יכלתי ללכת בנחת אל מעין מים חיים!

ידידי השועל... – פתח הנסיך הקטן ואמר.

קטינא חביב, אין הלב נתון עוד לשועל!

מדוע?

משום שעומדים אנו לגווע בצמא...

כנראה לא ירד הנסיך הקטן לסוף דעתי. הוא הוסיף ואמר:

– אשירי האיש שמצא לו ידיד, אף בשעה שהוא הולך למות. הנני שמח בחלקי מאחר שמצאתי לי שועל ידיד...

"אין הוא מבין סכנה מהי – אמרתי בלבי – כי מעולם לא היה רעב או צמא. אין הוא זקוק אלא למעט אור שמש..."

אך הוא הציץ בפני ואמר כמשיב על הרהורי אלה:

אף אני צמא... הבה נלך לבקש באר...

פני הביעו חסר-ישע, כי אולת היא לבקש באר מים בין שממות המדבר העצום. ואף על פי כן יצאנו לדרך.

לאחר שהלכנו במשך שעות אחדות בלי להוציא הגה מפינו, ירד עלינו הלילה והפוכבים התחילו מגיהים אורם. הם נתגלו לעיני כמתוך חלום, כי מחמת הצמא תקפתני קדחת קלה. דבריהנסיך הקטן הדקדו בלבי.

ובכן – שאלתי – הגם אתה צמא?

אך הוא לא ענה על שאלתי ורק אמר:

דומה כי המים יפים גם ללב...

לא ירדתי לסוף דעתו; אולם נשתתקתי משום שידעתי היטב כי אין להטרידו בשאלות.

הנסיך הקטן היה עייף. הוא ישב להנפוש. ישבתי על ידו. הוא חרש, אחר פתח ואמר:

יפים הם הפוכבים בזכותו של פרח, שאינו נראה לעין...

אמנם כן – עניתי ובלי להוסיף דבר הסתכלתי בקפלי החול המבהיקים לאור הירח.

יפה הוא המדבר... – הוסיף הנסיך הקטן.

צדק הנסיך הקטן. תמיד אהבתי את המדבר. אתה יושב לך על גבעת חול. איך רואה דבר ואיך שומע דבר. ואף על פי כן משהו טמיר קורן ומאיר בדממה...

ויד יפיו של המדבר – העיר הנסיך הקטן – שהוא צופן אי-שם בחבו מקור מים חיים...

לפתע פתאום עמדתי על סוד אותו זהר טמיר המבצבץ ומנצנץ מתוך החול. בהיותי ילד קטן גרתי בבית ישן-נושן, שלפי האגדה הטמן בו אוצר. אמנם איש לא מצא את מקום המטמון ואולי אף לא בקש לגלותו. אולם היה איזה קסם בהרגשה זו, כי בביתי צפון סוד גדול ונפלא...

אמת נכון הדבר, – פניתי אלה הנסיך הקטן – כי הדבר המשנה יפי לבית, לכוכבים או למדבר, הוא משהו הסמוי מן העין!

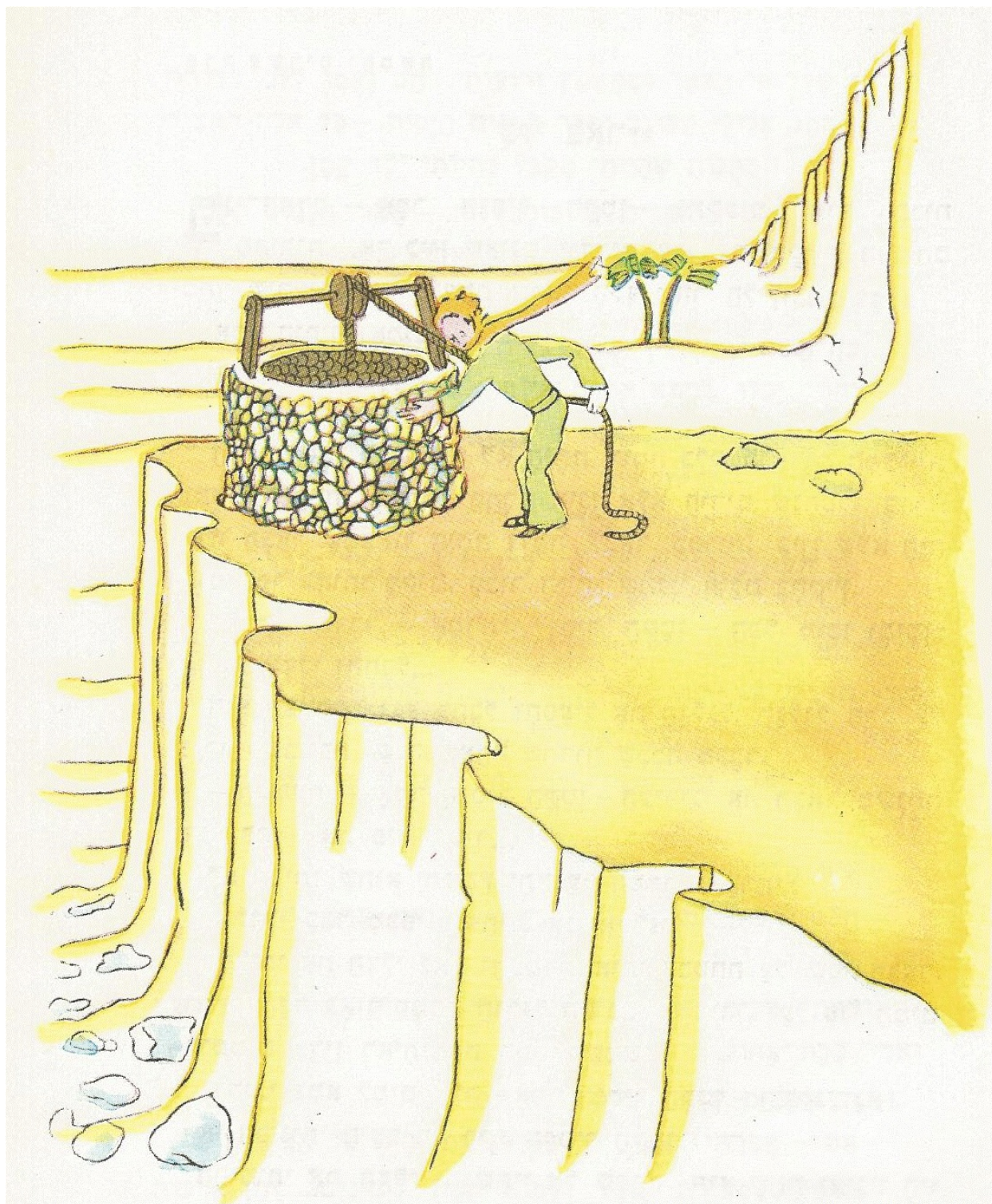
שמח אני – ענני הנסיך הקטן – שדעתך כדעת שועלי.

כיוון שהנסיך הקטן נרדם בלילות, נטלתי בזרועותי והמשכתי דרכי. הייתי נרגש מאד. דומה היה עלי שאני נושא בזרועותי אוצר יקר ועדין. כסבור הייתי אותה שעה כי אין חפץ שביר ממנו עלי אדמות. הצאתי לאור הירח במצחו החור, בעפעפיו העצומים, בקוצותיו הרוטטות ברוח, ואמרתי בלבי: מה שעיני רואות אינו אלא קלפה; כי העקר סמוי מן העין...

בראותי בת-שחוק, שהצטיירה על שפתותיו הפשוטות, הרהרתי שוב: "הדבר הנוגע עד לבי בנסיך קטן זה הנם בזרועותי היא נאמנותו ומסירותו לפרח, היא דמות השושנה הקורנת בו, כשלהבת במנורה, אף בשעה שהוא שקוע בשנה..."

אותה שעה נראה לי הנסיך הקטן חלש ושביר שבעתים. הרהרתי בלבי: יש לשמר היטב על המנורות, כי כל משב רוח עלול לכבותן...

ובעוד אני הולך בדרכי גליתי את הבאר, כעלות השחר.

הוא הצטחק, נגע בחבל והפעיל את הגלגל

פרק עשרים וחמשה: עלי באר!

בני-האדם – אמר הנסיך הקטן – נתקעים בתוך רכבות מהירות; אך כיון שאינם יודעים עוד מה יבקשו, הרי הם מתרגשים וחוזרים כלעמית שבאו, הלך וחזר חלילה...

אחר הוסיף ואמר:

– לא כדאי הדבר...

הבאר שאליה הגענו לא היתה דומה כלל לבארות המצויות במדבר סהרה. בארות סהרה אינן אלא חורים שנחפרו בחול, ואלו הבאר שמצאנו היתה דומה לבאר כפרית. כיון שלא היה שום כפר באותו מקום, סבור הייתי שהנני חולם בהקיץ.

מוזר הדבר, – אמרתילנסיך הקטן – הכל מוכן ומזמן: הגלגל, הדלי והחבל...

הוא הצטחק, נגע בחבל והפעיל את הגלגל. הגלגל חרק על צירו כשבשבת ישנה, לאחר שהרוח שככה מכבר.

השמעת? – אמר הנסיך הקטן – העירונו את הבאר משנתה והיא פתחה את פיה בשיר...

לא רציתי שהוא יתאמץ יתר על המדה ואמרת:

הדלי כבד מכפי כחותיך. אני אעלנו.

העליתי את הדלי לאט והעמדתי אותו בבטחה על שפת הבאר. עוד הדדה באזני זמרת הגלגל הסובב על צירו, ועל פני המים הרוטטים עדן ראיתי את רטט השמש.

הנני צמא למים אלה – אמר הנסיך הקטן – השקני-נא!..

אז הבינתי היטב מה בקשהנסיך הקטן.

הרימותי את הדלי והגשתי אל שפתי. הוא שתה ועיניו היו עצומות. המים היו מתוקים ומשיבי-נפש כשקוי-חג. ואכן לא היו אלה מים רגילים: הם נבעו מן המסע תחת כוכבי השמים, משירת הגלגל שעל פי הבאר וממאמץ זרועותי. הם נעמו ללב כדורון. אורות החג, צלילי העוגב וסבר הפנים היפות, – כל אלה האצילו מאורם על המתנות שהייתי מקבל בהיותי ילד קטן.

בני-האדם היושבים על כוכבך זה, – אמר הנסיך הקטן – מגדלים חמשת אלפים שושנים בגן אחד... ואינם מוצאים את מבקשם...

כן, השיבותי – אין הם מוצאים את מבקשם...

והרי יכלו למצא את מבקשם בשושנה אחת ויחידה, או במעט מים...

אמנם כן, – עניתי לו.

והנסיך הקטן הוסיף ואמר:

אך העינים סומות הן. אין לראות אלא בלב בלבד...

שתיתי מן המים ונשמתי לרוחה. צבע החול בהנץ החמה הוא כעין הדבש. צבע זה עשוי היה לגרם לי קורת-רוח רבה. מדוע אפוא נגזר עלי להתעצב אל לבי?..

עליך לקים הבטחתך! – לחש לי הנסיך הקטן, שישב שנית על ידי.

איזו הבטחה?

הלא ידעת... מחסום לפי כבשתי... הריני ערב לשלום אותה שושנה!

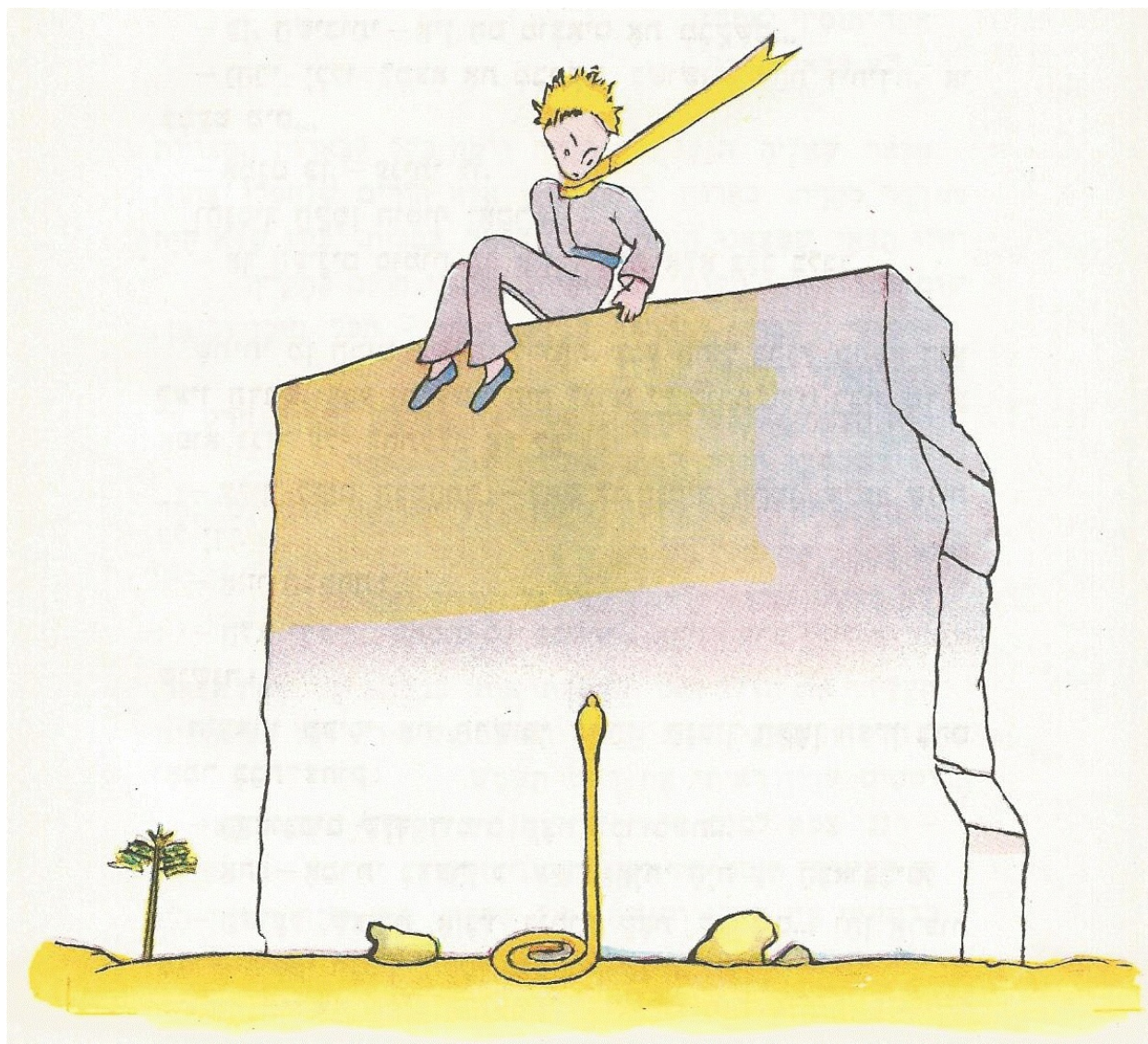
הוצאתי מפיסי את תרשימי ציורי. הנסיך הקטן הציץ בהם ואמר בבת-צחוק:

הבאובבים שלך דומים קצת לכרוביות...

אה! – אמרתי בצער, כי עקר גאותי היה על הבאובבים.

השועל שצירת אזניו דומות קצת לקרנים... והן ארכות מדי – הוסיף הנסיך הקטן והצטחק שנית.

«ועתה לך לך לשלום!...כי ברצוני לרדת מהחומה»

אינך נוהג בישר, נסיכי הקט, – אמרתי – הרי לא למדתי לציר דבר, זולת נחשים בריחים מבחוץ ומבפנים.

אין דבר, אמר הנסיך הקטן – הילדים יבינו.

צירתי בעפרוני מחסום לכבשה, אך לבי התחמץ במסרי לו את הציר. אמרתי:

יש לך תכניות שאינן ידועות לי...

אך הוא לא השיבני דבר, ורק אמר:

הידעת?...מחר תמלא שנה לרדתי על הארץ...

נפילתי בקרבת מקום מכאן...– הוסיף לאחר שתיקה קלה ופניו הסמיקו.

ושוב הרגשתי צער משנה, בלא לדעת את פשר הדבר. לבסוף שאלתי:

– ובכן, לא היה זה מקרה שאותו בקר בו התודעתי אליך, לפני שמונה ימים, היית מהלך לבדך במרחק אלוף מילין מפל ישוב? האם חזרת אותה שעה למקום צניחתך על הארץ?

הנסיך הקטן הסמיק שנית.

הוספתי לשאל מתוך הסוס:

– שָׁמָּה חֲזַרְתָּ לְרֹגֶל יוֹם-הַשָּׁנָה?..

וְשׁוּב הַסְמִיק הַנְּסִיךְ הַקָּטָן בְּלִי לְהוֹצִיא הֶגֶה מִפִּיו. מֵעוֹלָם לֹא הִשִּׁיב עַל שְׁאֵלוֹת שֶׁהֶאָגוּ לוֹ: אֵךְ כָּל הַמַּסְמִיק כָּאֵלֹהִי
הוּא מְשִׁיב "כֵּן", הַיֵּין זֹאת?

– אָהָה! – אִמְרָתִי – חוֹשְׁשֵׁנִי...

אֵךְ הוּא עָנָה וְאָמַר:

– כָּעֵת עֲלִיךָ לַעֲבֹד. עֲלִיךָ לָשׁוּב אֶל מִטּוֹסְךָ. אַחֲכָה לְךָ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, שׁוּבָה אֵלַי מִחֵר בְּעָרְבָה...

אוֹלָם דְּבָרָיו אֵלֶּה לֹא הִרְגִּיעוּנִי. זִכְרָתִי אֶת פְּרִשְׁתַּת הַשׁוּעָל. מִי שֶׁמִּנִּיחַ כִּי יִאֲלָפוּהוּ סוּפוֹ לְהִזִּיל דְּמָעוֹת...

פָּרַק עֲשָׂרִים וְשִׁשָּׁה: הַפְּרִידָה

לִיד הַבָּאָר הָיְתָה חוֹמַת-אֲבָן הַרוֹסָה בְּחִלְקָהּ. לְמַחֲרָת, עִם עָרְב, בְּשׁוּבִי מֵעֲבֹדָתִי, רָאִיתִי מִרְחוֹק אֶת נְסִיכִי הַקָּטָן
יוֹשֵׁב עַל הַחוֹמָה וְרֹגְלָיו שְׁמוּטוֹת מִטָּה. וְהִנֵּה הִגִּיעוּ לְאָזְנִי דְּבָרָיו אֵלֶּה:

– וּבָכָן, אֵינְךָ זוֹכֵר? לֹא זֶה הַמָּקוֹם!

כְּסָבוֹר הָיִיתִי כִּי קוֹל אַחֵר הִשִּׁיב עַל דְּבָרֵי הַנְּסִיךְ הַקָּטָן, שֶׁהוֹסִיף וְאָמַר:

– כֵּן, כֵּן! הַיּוֹם הוּא הַיּוֹם, בְּלִי סִפְקָה, אֵךְ לֹא זֶה הַמָּקוֹם...

הוֹסִפְתִּי לִלְכֹּת לַעֲבֹר הַחוֹמָה. כָּל אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא רָאִיתִי אֶת אִישׁ-שִׁיחוֹ, אֵף לֹא שְׁמַעְתִּי קוֹלוֹ. אֲך־הַנְּסִיךְ הַקָּטָן
הוֹסִיף וְאָמַר:

– ...כַּמּוֹבָן, תּוּכַל לִרְאוֹת הֵיכָן מִתְחִילוֹת עֲקָבוֹתַי בַּחוּל. עֲלִיךָ לְהַמְתִּין לְשׁוּבִי. הִיָּה אֶהְיָה שָׁם הַלֵּילָה...

הַתְּקַרְבָּתִי אֶל הַחוֹמָה כְּדִי עֲשָׂרִים צַעַד בְּלִבָּד, וְאֵף עַל פִּי כֵן לֹא רָאִיתִי עֵדִין אֵל מִי פָּנָה הַנְּסִיךְ הַקָּטָן
בְּדַבְּרוֹ. הוּא נִשְׁתַּתַּק לְרַגַע, אַחֵר הוֹסִיף וְשָׁאֵל:

– הֵישׁ לְךָ אָרֶס טוֹב? הֵאֵם אַתָּה בְּטוּחַ, כִּי לֹא תִגָּרַם לִי סָבָל מִמֶּשֶׁךְ?

עַמְדָתִי מִלְכָּת. לִבִּי הִתְחַמֵּץ בְּקִרְבִּי, אִם כִּי לֹא תִפְסְתִּי עֵדִין אֶת פֶּשֶׁר הַדְּבָרִים הַלָּלוּ.

– וְעַתָּה לֵךְ לֵךְ לְשִׁלּוֹם! – אָמַר הַנְּסִיךְ הַקָּטָן – כִּי בְּרָצוֹנִי לָרֶדֶת שׁוּב מִהַחוֹמָה.

הוֹרְדָתִי עֵינֵי לֶאֱרֹץ וְנִתְרָתִי מִמָּקוֹמִי בְּבִהְלָהּ. לְרֹגְלִי הַחוֹמָה הַזֹּדֶקֶר לַעֲבֹר הַנְּסִיךְ הַקָּטָן אֶחָד מֵאוֹתָם נְחָשִׁים
צֹהָבִים הַעֲלוּלִים לְהַמִּית אָדָם תּוֹךְ שְׁלִשִׁים שָׁנִיאוֹת!

פֶּשֶׁפֶשֶׁתִּי בְּכִיסִי כְּדִי לְשַׁלֵּף אֶת אֶקְדָּחִי וְצַעַדָתִי צַעַד קְדִימָה; אֵךְ לְקוֹל הַרְעָשׁ צָנַח הַנָּחָשׁ עַל הַחוּל כְּסִילּוֹן מַיִם
הַנִּפְסָק מֵעַט-מֵעַט, וּבְלִי חִפְזוֹן יִתֵּר שֶׁרֶךְ דֶּרֶכּוֹ בֵּין-הָאֲבָנִים וְנִעְלָם בְּאִנְשָׁה קֵלָה כְּנִקִּישַׁת מַתְכָּת רֶכֶה.

נִגַּשְׁתִּי אֶל הַחוֹמָה וְהִסְפַּקְתִּי לְתַפֵּס אֶת נְסִיכִי הַקָּטָן בְּזִרְעוֹתַי. פָּנָיו הָיוּ חוֹרִים כְּשִׁלָּה.

– מַה פֶּשֶׁר הַדְּבָר הַזֶּה? – קִרְאָתִי – כָּעֵת שִׁיחַ וְשִׁיג לְךָ עִם נְחָשִׁים!

הַתְּרָתִי אֶת סוּדְרוֹ הַזֶּהָב, שֶׁהָיָה כְּרוּךְ עַל צִנְאוֹרֹ תַּמִּיד: הִרְטַבְתִּי אֶת רַקּוֹתָיו וְנִתְתִּי מֵעַט מַיִם בְּפִיו. לֹא הִעֲזָתִי
לְהִטְרִידוֹ בְּשְׁאֵלוֹת נֹסְפוֹת. הוּא הִצִּיץ בִּי בְּכַבֵּד-רֹאשׁ וְלִפֶּף אֶת צִנְאוֹרִי בְּזִרְעוֹתָיו. חֲשַׁתִּי אֶת דְּפִיקוֹת לְבוֹ הַהוֹלָם
כְּלָבָה שֶׁל צִפּוֹר גּוֹסְסָת, שֶׁנִּפְגָּעָה בְּכַדּוֹר הַצִּיד...

– הִנֵּנִי שֹׁמֵחַ עַל כִּי גִלִּית אֶת סִבַּת הַקִּלְקוּל בְּמִטּוֹסְךָ – אָמַר הַנְּסִיךְ הַקָּטָן – וְכָעֵת תּוּכַל סוּף-סוּף לָשׁוּב
לְבֵיתְךָ...

– איך נודע לך הדבר? – שאלתי בתמיהה. עמדתי לספר לו כי עבודתי הצליחה בידי יותר מכפי שהעזתי לקוות. הוא לא ענה על שאלתי; אולם העיר:

– אף אני עומד לשוב היום למקומי...

אחר הוסיף ואמר בעצב:

– זה רחוק יותר... וקשה שבעתים...

לבי אמר לי כי עומד להתרחש דבר יוצא מגדר הרגיל. חבקותיו בזרועותי כחבק תינוק, אך אותה שעה היה נדמה לי כי הוא שוקע כאבן במצולה וידי קצרו מעצר בו...

פניו הביעו רצינות ועיניו כאלו נתעו למרחקים.

– יש לי כבשתך שנתת לי – אמר לי – וגם התבה בשביל הכבשה. ויש לי מחסום עבודה...

הוא פנה אלי בחיור שהיה בו מן הצער.

המתנתי שעה ארוכה. הרגשתי כי רוחו שבה אליו מעט-מעט. לבסוף אמרתי:

– נבהלת, כנראה, מחמדי הקט...

לא היה ספק בכך כי תקף אותו פחד. אך הוא הצטחק חרש ואמר:

– הערב נכון לי פחד גדול יותר...

ושוב נתחמץ לבי כחזה פרענות שאין להשיבה. לא יכלתי להשלים עם הרעיון כי לא אוסיף עוד לעולם לשמע את קול צחוקו הערב לאזני כצילי מים חיים המפכים בלב המדבר.

– נסיכי הקט, תאב אני לשמע את קול צחוקך שנית... אך הוא אמר לי:

– הלילה תמלא שנה... כוכבי ימצא בדיוק מעל למקום שאליו נקלעתי לפני שנה...

– שמעני קטינא! הלא כל המעשה הזה בנחש, במפגש ובכוכב אינו אלא חלום רע...

הוא לא השיב על דברי ורק אמר:

– הדבר החשוב באמת אינו נראה לעין...

– אמנם כן...

– דומה הדבר לענין הפרח. אם אוהב אתה שושנה הנמצאת על כוכב – מה טוב ומה נעים להסתכל בשמים עם לילה! כל הכוכבים מקסים פרחים מרהיבי-עין...

– כן...

– והוא הדין במים. המים שהשקית אותי היו לי כמנגינה ערבה בגלל הגלגל והחבל... הלא תזכר מה טובו המים הללו...

– אמנם כן...

– בלילה תשא עיניך אל על ותסתכל בכוכבים. אצלי הכל קטן מדי ולא אוכל להראות לך היכן נמצא כוכבי שלי. מוטב שפך הדבר. כוכבי שלי יהיה בעיניך כאחד הכוכבים; לכן תשמח לחזות בכל כוכבי השמים... כלם יהיו לך כידידים החביבים עליך. ורוצה אני לתת לך שיי...

הוא הצטחק שנית.

– אה, קטינא, נסיכי הקט, מה אהב לשמע את קול צחוקך זה!

זהו השי שלי... יהיה זה כענין המים...

– מה רצונך לומר?

– לבני-אדם כוכבים ומזלות, אך הם רואים אותם איש איש בצורה אחרת. לאלה היוצאים למסעות ישמשו הכוכבים מורי-דרך. ואלו בעיני האחרים אין הם אלא אורים זעירים. המלמדים יראו אותם כבעיות מדעיות בלבד. הסוחר שלי העריכם כאוצרות זהב. כל הכוכבים הללו דוממים. אולם אתה תזכה לכוכבים שלא נפלו בחלקו של שום אדם בעולם...

– למה אתה מתכוון?

– כי תסתכל בשמי הלילה שעה שאדור על אחד הכוכבים ואשמיע את צחוקי משם – דמה תדמה בנפשך, כי הצחוק בא מכל הכוכבים כלם. יהיו לך אפוא כוכבים היודעים לצחוק!

ושוב צחק הנסיך הקטן ואמר:

– וכאשר יונח לך מצערך (שהרי תמיד ימצא אדם נחמה לנפשו), שמח תשמח על כי נפגשת בי והתודעת אלי. לעולם תהיה ידי ותשתוקק לצחוק עמדי. תפתח לעתים את חלונך לשם הנאה... וידיך יתמהו מאד בראותם שאתה צחק כשעיניך נשואות אל על. אז תפנה אליהם ותאמר: "אכן, הכוכבים מצחיקים אותי תמיד!" והם יחשבו כי אינך שפוי בדעתך. זו תהיה אפוא הלצה אכזרית מצדי...

הוא צחק והוסיף:

– יהיה זה כאלו נתתי לך תועפות פעמונים קטנים היודעים לצחוק...

ושוב צחק, אך עד מהרה הרצינו פניו שנית:

– אל תבוא הלילה... הלא ידעת...

– אהיה כאדם סובל... אראה קצת כמי שנוטה למות... כך הוא הדבר. אל-נא תבוא לחזות במראה זה, לא כדאי...

– לא אעזב אותך!

אולם פניו הביעו דאגה:

– הנני אומר לך זאת... גם בגלל הנחש. אל יפיש אותך... הנחשים רעים ומשחתים מטבעם. וזה עלול להפישך להנאתו...

– לא אעזבך!

דומה כי דבר-מה הפיג את חששותיו והוא אמר:

– אמנם כן, אין לנחשים ארס כדי נשיכה שניה...

אותו לילה לא ראיתיו בצאתו לדרך. הוא חמק-עבר חרש. כשעלה בידי להדביקו ראיתיו צועד במהירות כמי שיודע את אשר לפניו. ורק זאת אמר לי:

– אה! אתה כאן...

הוא תפס את ידי, אולם חששותיו הציקו לו עדין:

– הרעות לעשות בבוֹאךָ הנה. הדבר יגרם לך צער. אראה כמת, אך דבר זה לא יהא נכון...
שתקתי.

– הלא תבין, – אמר – המקום מרחק מדי. לא אוכל לשאת גופי זה עמדי. כבד הוא מדי...
הוספתי לשתק.

– היא תהיה נקלפה ישנה ועזובה. קלפות ישנות אין בהן כדי לגרם צער...
החרישתי.

רוחו נפלה קצת בקרבו, אך הוא התאזר עוז ואמר:

– יהיה זה יפה מאד. גם אני אסתכל בנכבים. כל הנכבים יהיו כבארות שגלגליהן העלו חלודה. כל הנכבים
כלם ישקוני מים חיים...
לא אמרתי דבר.

– זה יהיה משעשע כל כליך יהיו חמש מאות מיליון פעמונים קטנים, ולי יהיו חמש מאות מיליון מעינות
מים...

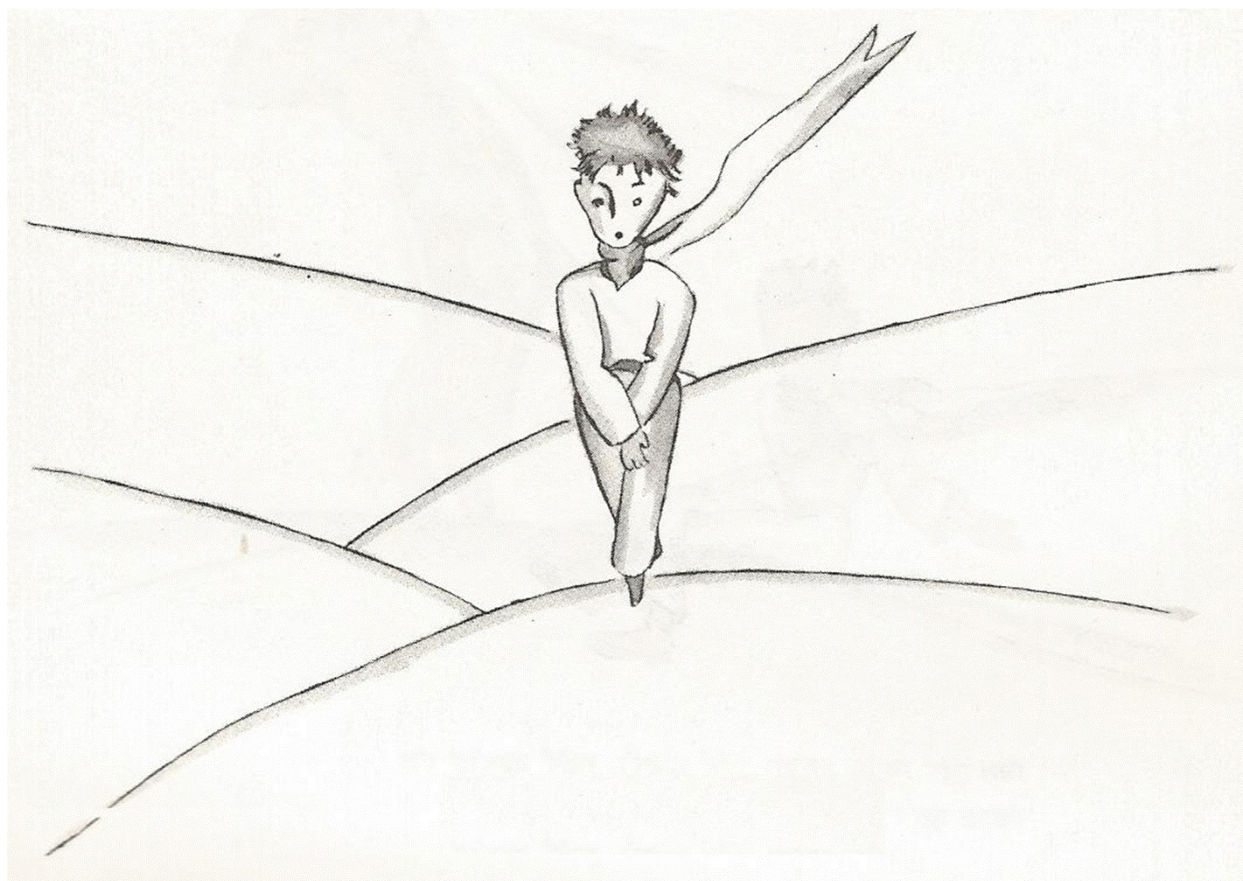
אף הוא נשתתק, משום שהתחיל בוכה...

– הנה, שם. הנה לי לפסע פסיעה לבדי...

הוא ישב תחתיו משום שהיה שרוי בפחד. אחר הוסיף ואמר:

– התדע... השושנה שלי... אני ערב לשלומה. היא כה חלשה! היא כה תמימה! ואין לה אלא ארבעה קוצים של
מה-בִּכְךָ כדי להתגונן בהם מפני העולם כלו...

ישבתי על הארץ משום שלא יכלתי עוד לעמד על רגלי. והוא אמר:

—הנה... וחסל...

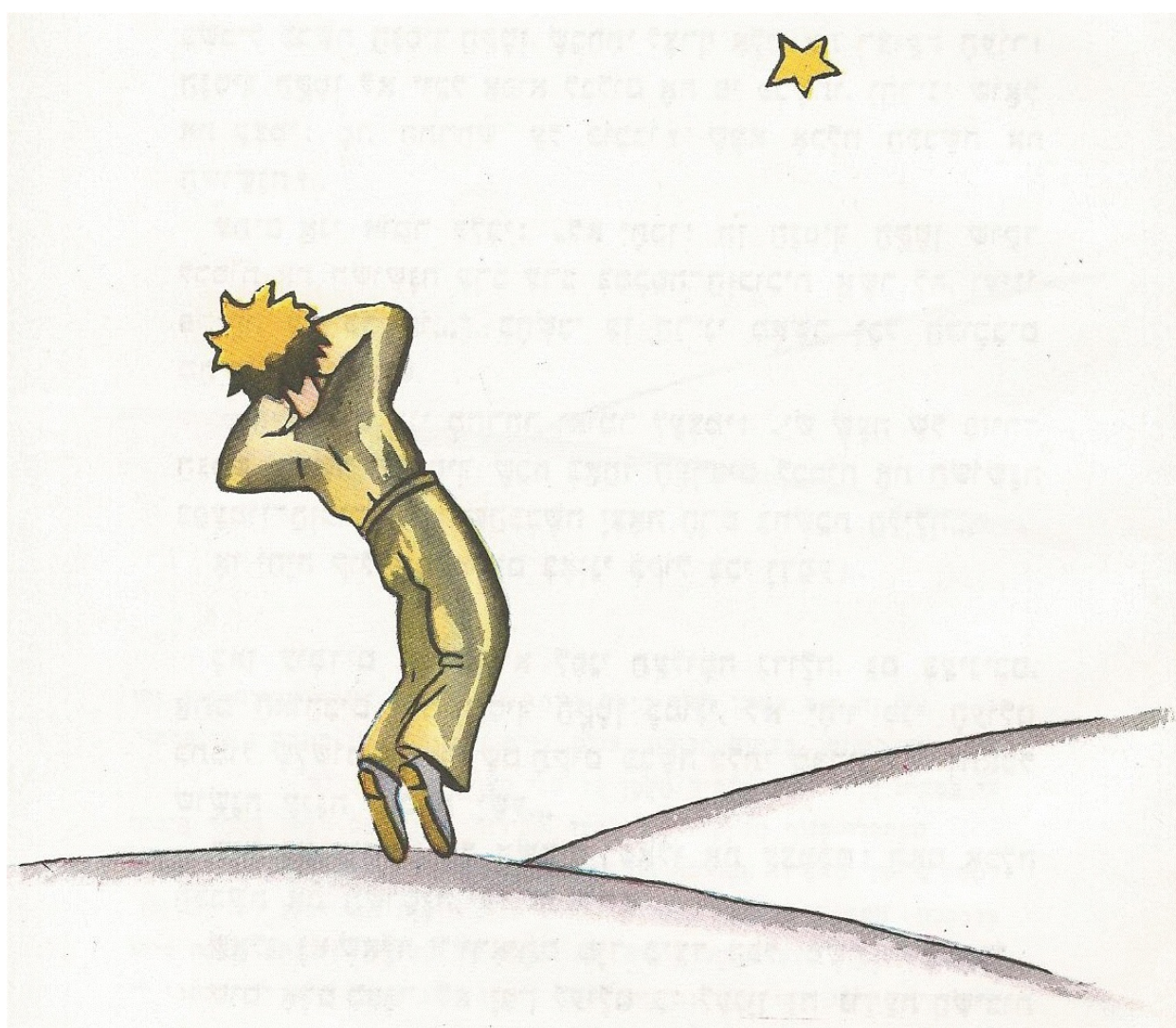
הוא הפס קמעה, אחר קם על רגליו ופסע פסיעה אחת. לא יכלתי למוש ממקומי.

רק בזק צהב נראה סמוך לארכובתו. רגע נצב בלי נוע. הוא לא צעק. הוא נפל חרש כאשר יפול האילן, וקול נפילתו לא נשמע בגלל החול הרך...

פרק עשרים ושבעה: סוף דבר

שש שנים עברו מאז... במשך כל השנים הללו לא ספרתי מעשה זה לאיש. חברי, שקבלו את פני בשובי, שמחו לראותני חי ושלם. שריו הייתי בעצב, אולם אמרתי להם: "זה מפני העיפות".

הוא נפל חרש כאשר יפול האילן, וקול נפילתו לא נשמע בגלל החול הכרך...

ברבות הימים פג צערי במקצת, כלומר... לא לגמרי. אולם יודע אני אל נכון כי הוא חזר אל כוכבו, משום שלא מצאתי את גופתו למחרת היום, עם עלות השחר. גופו לא היה כבד ביותר...

אוהב אני להאזין עם לילה לקול הכוכבים ממסלולתם, הדומה לצלצולם של חמש מאות מיליון פעמונים קטנים...

והנה קרה דבר אשר לא יאמן: שעה שצירתי את המחסום בשביל כבשת הנסיך הקטן, שכחתי לצרף אליו את רצועת העור! הנסיך הקטן לא יוכל אפוא לבלום את פי כבשתו. והריני שואל את עצמי: מה התרחש על כוכבו? שמא אכלה הכבשה את השושנה?..

עתים אני אומר בלבי: "לא יתכן! הן הנסיך הקטן שוקד לכסות את השושנה ערב ערב במכסה-הזכוכית אשר לה, ועינו פקוחה על כבשתו..." בחשבי כן הריני מאשר וכל הכוכבים מחיכים אלי חרש.

אך עתים אני מהרהר ואומר לעצמי: "יש שעה של פזור-הנפש אפשר שהנסיך שכח באחד הערבים לכסות את השושנה בפעמון-הזכוכית, או שהכבשה יצאה חרש בחשכת הלילה..."

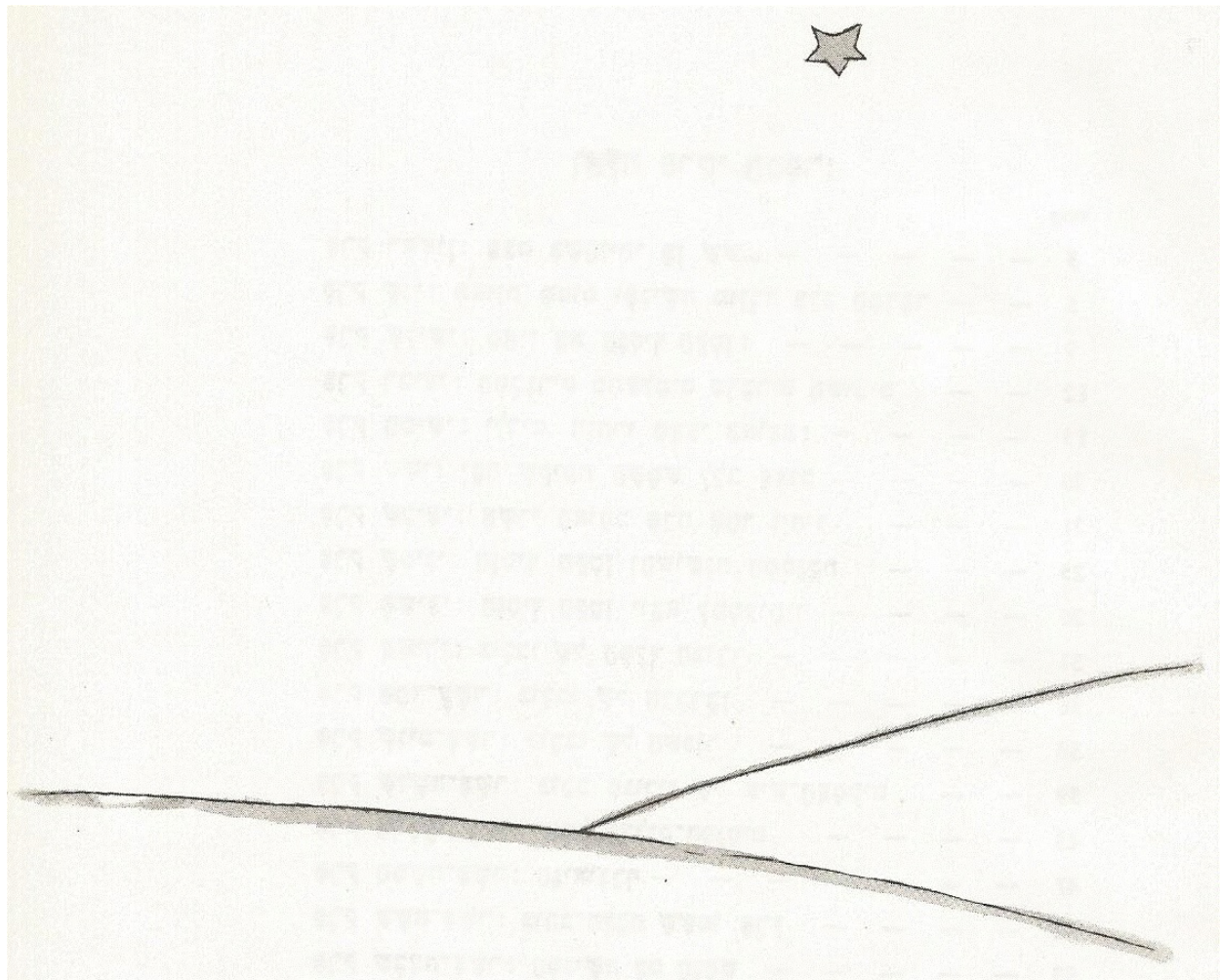
אז יהיה קול הפעמונים באזני קול בכי ודמעה!..

כאן עומדים אנו אפוא לפני תעלומה גדולה. גם בעיניכם, אתם האוהבים את הנסיך הקטן כמוני, לא יהיו פני העולם כתמול שלשום אם אי-שם תקום כבשה בלתי מכרת לנו ותאכל שושנה עגגה וחסרת-ישע...

שאו נא עיניכם אל השמים ושאלו את עצמכם: האם אכלה הכבשה את השושנה, כן או לא?

שאלו נא שאלה זו וראיתם מיד כיצד הכל משתנה מעקרו...

שום אדם מבגר לא יבין לעולם כי לענין זה נודעת חשיבות כה רבה!

נוף זה הוא בעיני הנוף היפה ביותר וגם העצוב ביותר בעולם כלו. זהו אותו נוף המתאר בעמוד הקודם, אולם צורתיו שנית למען תתבוננו בו כראוי. כי במקום הזה הופיעה הנסיך הקטן על פני הארץ. ומכאן נעלים.

הסתכלו בנוף זה יפה יפה למען תכירוהו בנקל אם תצאו באחד הימים למסע על פני מדברות אפריקה. אם תזדמנו במקום הזה, אנא, אל תחפזו להמשיך בדרךכם: המתינו נא שעה קלה תחת אותו כוכב! והיה אם יופיע לפניכם ילד, שפניו שוקקות ושערו זהב, והוא אינו עונה על שאלות, וידעתם נכונה מיהו אותו ילד פלאי. ואז עשו נא חסד עִמָּדִי למען יפוג צערי ורוח לי: כתבו לי מיד כי הנסיך הקטן חזר אלינו...

לתוכן הענינים

לדף הראשי של פרויקט בן-יהודה